

Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība atklātu projektu konkursa veidā investīcijām materiālajos aktīvos 2023.–2027. gada plānošanas periodā

Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5. panta ceturto un septīto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursa veidā 2023.–2027. gada plānošanas periodā šādām intervencēm (turpmāk – atbalsts):

1.1. Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai (intervences kods – 4.1.1.);

1.2. Atbalsts ieguldījumiem SEG un amonjaka emisijas samazinošajiem pasākumiem un klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās pasākumu īstenošanai lauku saimniecībās (intervences kods – 4.1.2.);

1.3. Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības dzīvnieku labturības uzlabošanai un biodrošības pasākumu īstenošanai (intervences kods – 4.1.3.);

1.4. Atbalsts ieguldījumiem AER izmantošanai vai energoefektivitātes palielināšanai (intervences kods – 4.1.4.);

1.5. Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē (intervences kods – 4.2.);

1.6. Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā (intervences kods – 4.3.).

2. Šo noteikumu izpratnē:

2.1. lauksaimniecības produkti ir Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā minētie lauksaimniecības produkti, izņemot zivsaimniecības produktus un mājas (istabas) dzīvniekus un tādus dzīvniekus, uz kuriem neattiecas Ciltsdarba un dzīvnieku audzēšanas likums;

2.2. lauku saimniecība ir juridiska vai fiziska persona, kas ražojusi primāros lauksaimniecības produktus un guvusi ieņēmumus no lauksaimniecības produktu pārdošanas pēdējā noslēgtajā gadā vismaz 4 000 *euro* apmērā;

2.3. lauksaimniecības produktu pārstrāde ir jebkura darbība ar lauksaimniecības produktiem (tostarp karsēšana, kūpināšana, konservēšana, nogatavināšana, žāvēšana, marinēšana, ekstrakcija, ekstrūzija, malšana, saldēšana, dzīvnieku kaušana un sadalīšana, medus pārstrāde vai vienlaikus vairāki šie procesi), kura maina sākotnējo produktu un kuras rezultātā iegūtais produkts arī ir lauksaimniecības produkts. Par pārstrādi nav uzskatāma darbība, kas paredzēta lauksaimniecības produkta sagatavošanai pirmajai pārdošanai;

2.4. zālēdāji ir visi lauksaimniecības dzīvnieki atgremotāji un zirgu dzimtas (*Equidae*) dzīvnieki;

2.5. lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība šo noteikumu izpratnē ir tāda kooperatīvā sabiedrība, kura ir ieguvusi atbilstības statusu atbilstoši normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību kooperatīvo sabiedrību atbilstības izvērtēšanu;

2.6. kooperatīvo sabiedrību apvienība ir juridiska persona, kurā vairāk nekā 50 procenti kapitāldaļu pieder kooperatīvajām sabiedrībām un kura nodrošina vietējās izcelsmes izejvielas pārstrādi vismaz 75 procentu apmērā vai kooperatīvā sabiedrība, kurā visi biedri ir citas kooperatīvās sabiedrības;

2.7. vietējās izcelsmes pamatizejviela ir lauksaimniecības produkts, kas iepirkts no juridiskās vai fiziskās personas – primārā ražotāja, lauksaimniecības produktu pārstrādes saimnieciskās darbības veicēja, kooperatīvās sabiedrības, kura neatrodas tālāk par 300 kilometriem no lauksaimniecības produktu pārstrādes saimnieciskās darbības veicēja. Pamatizejviela ir saimnieciskās darbības veicēja iepirkta izejviela lauksaimniecības produktu pārstrādei, kurai ir vislielākais īpatsvars iepirkto izejvielu sarakstā;

2.8. gados jauns lauksaimnieks atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) 2021. gada 2. decembra Regulai 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (turpmāk – regula 2021/2115), 4. panta 6. punkta minētajai definīcijai ir fiziska vai juridiska persona (juridiskas personas gadījumā minētos nosacījumus piemēro fiziskai personai – saimniecības īpašniekam vai personai, kurai uzņēmumā pieder ne mazāk kā 51 procents kapitāldaļu un Uzņēmumu reģistrā reģistrētas atsevišķas paraksta tiesības), kas atbilst šādām prasībām:

2.8.1. projekta iesnieguma iesniegšanas dienā nav vecāka par 40 gadiem;

2.8.2. ir apguvusi lauksaimniecības pamatkursus (160 stundas) vai apguvusi vai apņemas apgūt līdz projekta īstenošanas beigām augstāko vai vidējo profesionālo lauksaimniecības izglītību atbilstoši Zemkopības ministrijas izstrādātām un publicētām Vadlīnijām lauksaimniecības izglītības atbilstības izvērtēšanai;

2.9. inovācija ir jauna produkta ieviešana ražošanā, kas veicina jaunu tirgus segmentu izveidošanos, Latvijā līdz šim neražotu produktu ražošanas uzsākšana, zinātniskās, tehniskās vai citas jomas idejas izstrādes un tehnoloģijas ieviešana ražošanas procesā tirgū pieprasīta konkurētspējīga produkta ražošanai;

2.10. kopprojekts ir projekts, ko īsteno, lai veidotu savstarpēju sadarbību kopēja projekta realizēšanā un sekmētu pilna ražošanas cikla vai pievienotās vērtības radīšanu, sadarbojoties pārstrādes un primārajam ražotājam vai vairākiem atbalsta pretendentiem – primārajiem ražotājiem, kā arī lai sadarbotos kopīgas tehnikas iegādei, pirmapstrādei, produkcijas iepakojšanai un virzībai tirgū;

2.11. tehnikas un iekārtu katalogs ir Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmas elektroniskais rīks, ko izmanto tehnikas un iekārtu izmaksu standarta likmes noteikšanai;

2.12. eksportspējīgs saimnieciskās darbības veicējs šo noteikumu 1.5. apakšpunktā norādītās intervences izpratnē ir saimnieciskās darbības veicējs, kurš pēdējā noslēgtajā gadā eksportēja saražoto produkciju vismaz 18 procentu apmērā no kopējā lauksaimniecības produktu pārstrādes apgrozījuma, vai kurš plāno ražot eksportspējīgu produktu;

2.13. eksportspējīgs produkts 1.5. apakšpunktā norādītās intervences izpratnē ir prece, kas jau tiek eksportēts vai jauns produkts, kam ir izpētē pamatots eksporta potenciāls;

2.14. epizootija ir dzīvniekiem sevišķi bīstamo infekcijas slimības, kuras minētas Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas izstrādātajā dzīvnieku slimību sarakstā vai kuras noteiktas Padomes Lēmuma 2009/470/EK I pielikumā;

2.15. epifitotija ir strauja augiem kaitīgo organismu (augu slimības vai kaitēkļu invāzijas) izplatīšanās, kā rezultātā rodas kultūraugu masveida saslimšana vai strauja bojāeja;

2.16. bezatlikumu tehnoloģija – ražošanas procesā radušos blakusproduktu izmantošana tālākā citu produktu ar komerciālu vērtību ražošanā.

3. Šo noteikumu 1. punktā minēto intervenču īstenošanas vieta ir Latvija.

4. Projektu iesniegumu pieņemšanu izsludina, projektu iesniegumus iesniedz, vērtē un atlasa, lēmumu pieņem un paziņo, kā arī atbalstu pieprasa saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai.

5. Pirms Lauku atbalsta dienests izsludina projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu, Zemkopības ministrija nosaka attiecīgās atbalstāmās intervences, aktivitātes un pieņem lēmumu par paredzētā publiskā finansējuma sadali:

5.1. šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā intervencē – atbilstoši saimniecību grupu sadalījumam un ievērojot reģionalizācijas principu, ņemot vērā reģionā deklarēto platību ilgtspēju sekmējošo ienākumu pamatatbalstam, mazo saimniecību grupā ņemot vērā deklarēto lauksaimniecības zemes platību saimniecībās ar lauksaimniecības zemi līdz 100 hektāriem;

5.2. šo noteikumu 1.2., 1.3. un 1.4. apakšpunktā minētajā intervencē – ievērojot reģionalizācijas principu, ņemot vērā reģionā deklarēto platību ilgtspēju sekmējošo ienākumu pamatatbalstam;

5.3. šo noteikumu 1.5. un 1.6. apakšpunktā minētajā intervencē – nesadalot finansējumu pēc reģionalizācijas principa;

5.4. paredzot atsevišķu publisko finansējumu lauksaimnieku pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām šo noteikumu 1.1., 1.2., 1.4. un 1.5. apakšpunktā minēto intervenču īstenošanai.

6. Šo noteikumu ietvaros par mazo saimniecību uzskata lauku saimniecību, kuras kopējais apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā ir no 4 000 *euro* līdz 70 000 *euro*, par vidējo saimniecību – no 70 001 *euro* līdz 350 000 *euro*, par lielo saimniecību – virs 350 000 *euro*.

7. Projekta iesniegumā var ietvert vairāku intervenču vairākas aktivitātes.

8. Lai nodrošinātu šo noteikumu 1. punktā minēto intervenču īstenošanu, Lauku atbalsta dienests un atbalsta pretendents apstrādā personas datus – personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, tālruna numuru, e-pasta adresi, Lauku atbalsta dienesta klienta numuru, nekustamā īpašuma adresi un nekustamā īpašuma kadastra numuru. Saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai fiziskās personas datus uzglabā līdz 2037. gada 31. decembrim un pēc tam iznīcina saskaņā ar Arhīvu likumā noteiktajām prasībām.

2. Atbalsta saņemšanas nosacījumi

2.1. Atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās konkurētspējai"

9. Intervences mērķis ir atbalstīt mazās un vidējās lauku saimniecības, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju, kā arī veicinātu kooperācijas attīstību.

10. Atbalsta pretendents ir:

10.1. lauku saimniecība, kuras kopējais neto apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā, pirms lauku saimniecība piesakās atbalsta saņemšanai, ir vismaz 15 000 *euro* un nepārsniedz 350 000 *euro*;

10.2. kooperatīvā sabiedrība vai kooperatīvo sabiedrību apvienība;

10.3. lauksaimniecības nozares zinātniskā iestāde, kas veic lauksaimniecisko darbību.

11. Šo noteikumu 1.1. apakšpunktā minētajā intervencē atbalsta šādas aktivitātes:

11.1. investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, tās aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programnodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzēti nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, iepakojšanai un pirmapstrādei, kā arī ilggadīgo augļkopības kultūraugu (izņemot zemenes) stādu, dzērveņu pavairojamā materiāla (stīgu) iegādei, stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegādei, uzstādīšanai un stādījumu ierīkošanai;

11.2. nepārstrādāto lauksaimniecības produktu ražošanai, ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei paredzētu:

11.2.1. jaunu būvju būvniecībai un esošo būvju pārbūvei, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām;

11.2.2. būvju ierīkošanai – būvdarbus inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē;

11.2.3. būvju novietošanai – būvdarbus iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem;

11.2.4. būvju atjaunošanai, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas, piemēram, ēkas energoefektivitātes uzlabošanai, telpu pārveidošanai un pielāgošanai ražošanas vajadzībām, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju. Pēc projekta īstenošanas būves atjaunošanas izmaksas iekļauj pamatlīdzekļa vērtībā (kapitalizē);

11.2.5. laukumu būvniecībai vai pārbūvei pie ražošanas objektiem, izņemot ražošanas objektus, kuros ražo enerģiju no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas nolūkā gūt ieņēmumus;

11.3. preventīvo darbību īstenošanai, kā žogu izveide, tehnikas un iekārtu papildaprīkojuma iegāde, lai aizsargātu kultūraugus un lauksaimniecības dzīvniekus pret lielajiem plēsējiem, kā arī mazinātu savvaļas dzīvnieku bojāeju. Aitkopības saimniecībām apmācītu ganu suņu vai sargsuņu iegādei, lai aizsargātu ganāmpulku pret lielajiem plēsējiem.

12. Pēc projekta īstenošanas atbalsta saņēmējs, izņemot kooperatīvo sabiedrību vai kooperatīvo sabiedrību apvienību, salīdzinājumā ar pēdējo triju noslēgto gadu vidējo rādītāju pirms projekta iesnieguma iesniegšanas palielina vismaz vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:

12.1. neto apgrozījumu vai ražošanas apjomu no lauksaimniecības produktu ražošanas vai pārstrādes. Ražošanas apjoma pieaugums nav sasniegts jau projekta iesnieguma iesniegšanas dienā;

12.2. ražošanas efektivitāti (rādītāji ir pārbaudāmi un vērtība auditējama);

12.3. citus izaugsmes rādītājus, kas saistīti ar konkurētspēju vai produktivitāti (rādītāji ir pārbaudāmi un vērtība auditējama).

13. Pēc projekta īstenošanas kooperatīvā sabiedrība, kooperatīvo sabiedrību apvienība salīdzinājumā ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesniegšanas palielina vienu no šādiem saimnieciskās darbības rādītājiem:

13.1. apgrozījumu ar kooperatīvās sabiedrības biedriem – par 10 procentiem vai ieguldīto investīciju apmēru – par pusi;

13.2. biedru skaitu – par 10 procentiem;

13.3. ražošanas efektivitāti (rādītāji ir pārbaudāmi un vērtība auditējama) – par 10 procentiem.

14. Šo noteikumu 12. un 13. punktā minētos saimnieciskās darbības rādītājus atbalsta saņēmējs sasniedz trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas un nepazemina tos visā turpmākajā uzraudzības periodā. Ja projektu īsteno gaļas liellopu

audzēšanas nozarē vai ierīko ilggadīgos augļkopības kultūru stādījumus, attiecīgo rādītāju sasniedz sestajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas.

15. Šo noteikumu 12. punktā minētie saimnieciskās darbības rādītāji nav jānosaka, ja atbalsta pretendents veic ieguldījumu preventīvā pasākuma īstenošanā dzīvnieku postījumu mazināšanai vai dzīvnieku un putnu bojāejas mazināšanai atbilstoši šo noteikumu 11.3. apakšpunktam.

16. Intervencē ir noteiktas šādas attiecināmās izmaksas atbilstoši regulas 2021/2115 73.panta 2.punktam:

16.1. šādu jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (arī datoru programmatūru) iegādes izmaksas:

16.1.1. augsnes apstrādes tehnika un iekārtas, arī akmeņu novākšanas tehnika un iekārtas;

16.1.2. sēšanas un stādīšanas tehnika un iekārtas;

16.1.3. sējumu, stādījumu kopšanas tehnika un iekārtas, arī mēslošanas un augu aizsardzības tehnika un iekārtas. Ja tiek iegādāts jauns miglotājs, smidzinātājs, minerālmēsļu izkliešanas vai kūtsmēsļu iestrādes aprīkojums, tas atbilst šo noteikumu 22.2. apakšpunktā minētajām precīzo tehnoloģiju izmantošanas iekārtām;

16.1.4. kravu celšanas, kraušanas un transportēšanas tehnika un iekārtas;

16.1.5. lauksaimniecības produktu pirmapstrādes un uzglabāšanas tehnika un iekārtas, arī aukstuma tehnika un iekārtas, uzglabāšanas un saldēšanas kameras;

16.1.6. sēklas un stādāmā materiāla apstrādes tehnika un iekārtas;

16.1.7. datorizētā ražošanas procesa vadības un kontroles tehnika un iekārtas (arī programmnodrošinājums);

16.1.8. tehnika un iekārtas, kas nepieciešamas dzīvnieku turēšanai novietnē vai ganībās (dzirdināšanas, barošanas, dzīvnieku fiksēšanas un kopšanas tehnika un iekārtas);

16.1.9. fermu mehanizācijas tehnika un iekārtas, arī kūtsmēsļu krātuvju mehanizācijas tehnika un iekārtas;

16.1.10. piena slaukšanas un dzesēšanas tehnika un iekārtas;

16.1.11. laboratorijas un kvalitātes kontroles tehnika un iekārtas, mobilie un stacionārie svāri;

16.1.12. lauksaimniecības tehnikas tehnisko apkopju un remonta staciju tehnika un iekārtas, arī mazgāšanas un dezinfekcijas tehnika un iekārtas;

16.1.13. apkures un vēdināšanas tehnika un iekārtas, izņemot iekārtas, kas paredzētas enerģijas ražošanai no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas nolūkā gūt ieņēmumus;

16.1.14. ūdensapgādes, kanalizācijas un notekūdeņu attīrīšanas tehnika un iekārtas;

16.1.15. laistīšanas tehnika un iekārtas;

16.1.16. siltumnīcu tehnika un iekārtas;

16.1.17. specializētie transportlīdzekļi, kuri konstruktīvi un rūpnieciski ražoti speciālas nozīmes kravu pārvadāšanai vai specifisku darbu veikšanai un uz kuriem ir

uzstādītas specifisko funkciju veikšanai paredzētās iekārtas, kā arī iekārtas, kas nepieciešamas projektā noteikto mērķu sasniegšanai;

16.1.18. transporta puspiekabes šo noteikumu 10.1. apakšpunktā minētajiem atbalsta pretendentiem un kravas automašīnas, piekabes un puspiekabes, ja tās iegādājas kooperatīvā sabiedrība, kooperatīvo sabiedrību apvienība vai jauna kooperatīvā sabiedrība. Šo noteikumu 10.1. apakšpunktā minētajiem atbalsta pretendentiem transporta puspiekabju iegādes izmaksas ir attiecināmas, ja atbalsta pretendents ir sertifikāts iekšzemes kravu pašpārvaldājumiem un tā īpašumā vai lietošanā ir puspiekabes vilkšanai atbilstošs mehāniskais transportlīdzeklis;

16.1.19. drenu skalotāji, grāvju, joslu pļaujmašīnas un cita tehnika un iekārtas, kas nepieciešamas projektā noteikto mērķu sasniegšanai;

16.1.20. ilggadīgo augļkopības kultūru stādu (izņemot zemenes), dzērveņu pavairojamā materiāla (stīgu), stādījumu balstu sistēmu, žogu, žogu balstu iegādes izmaksas, kā arī to uzstādīšanas un stādījumu ierīkošanas izmaksas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu;

16.1.21. tehnika un iekārtas virszemes pretsalnu laistīšanai, ūdenskrātuvju izveidei, arī ziemas un pavasara ūdens uzkrāšanai, dziļurbumu un spīču ierīkošanai, pretsalnas aizsardzības sistēmas (gaisa maisīšanas torņi, miglas ģeneratori), krusas aizsargtīkli, lietus aizsargpārklāji (mobilie jumti tikai uz vagām);

16.1.22. meteostacijas un tehnoloģijas vides monitorēšanai, droni, liela darbības rādiusa bezvadu sensori;

16.2. jaunas būvniecības un pārbūves izmaksas, tai skaitā apsardzes un caurlaides telpu ierīkošanas, apsardzes signalizācijas un videonovērošanas sistēmu ierīkošanas izmaksas, teritorijas labiekārtošanas izmaksas (teritorijas asfaltēšana vai cita klājuma ieklāšana, žoga izbūve, zāliena un ārējā apgaismojuma ierīkošana), laukumu un pievedceļu būvniecības izmaksas, elektrības pieslēguma izmaksas, skābbarības uzglabāšanas laukumu un tranšeju izbūves izmaksas, dziļurbuma un ūdens rezervuāra ierīkošanas izmaksas, lai nodrošinātu lopkopības saimniecības darbību un laistīšanu augļkopībā, dārzenkopībā un dekoratīvo augu nozarē, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu;

16.3. būvmateriālu iegādes izmaksas, pamatojoties uz tādu būvprojektu ar būvatļaujā izdarītu atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi, kurš iesniegts kopā ar projekta iesniegumu vai atbalsta pretendenta sastādītu tāmi, ja būvvalde tam izsniegusi paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti;

16.4. aītkopības saimniecībām ganusuņu un sargsuņu iegādes izmaksas, ja to iegādes un izmantošanas nolūks ir lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzība pret lielajiem plēsējiem;

16.5. žoga izbūve tehnikas un iekārtu papildaprīkojums (dažādas atbaidīšanas ierīces kā papildaprīkojums – dzīvnieku detektori, atbaidīšanas ierīces), lai aizsargātu kultūraugus un lauksaimniecības dzīvniekus pret lielajiem plēsējiem, kā arī mazinātu savvaļas dzīvnieku bojāeju.

17. Lai pieteiktos atbalstam, atbalsta pretendents saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un

uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā iesniedz šo noteikumu 157. punktā minētus dokumentus, kā arī:

17.1. ja projektā ir paredzēts ierīkot stādījumus - papildu iesniedz skici projektu ar tajā atzīmētiem plānotajiem stādījumiem;

17.2. ja projektā paredzēta transporta puspiekabes iegāde - šo noteikumu 10.1. apakšpunktā minētie atbalsta pretendenti, kopā ar projekta iesniegumu vai pirms maksājuma pieprasījuma iesniegšanas iesniedz sertifikātu iekšzemes kravas pašpārvadājumiem, kas derīgs visā projekta uzraudzības periodā.

18. Atbalsta saņēmējs, kas saņēmis projektu atlases kritēriju punktus par daļību atbilstīgā kooperatīvajā sabiedrībā saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu, projekta īstenošanas laikā un līdz projekta uzraudzības beigām nodrošina, ka kooperatīvajai sabiedrībai realizētās produkcijas vērtība ir vismaz 50 procentu no pretendenta realizētas produkcijas vērtības attiecīgajā nozarē, kuras ietvaros īstenots projekts.

2.2. Atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem SEG un amonjaka emisijas samazinošajiem pasākumiem un klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās pasākumu īstenošanai lauku saimniecībās"

19. Intervences mērķis ir veicināt lauksaimniekus veikt klimata pārmaiņu mazinošus ieguldījumus, kā arī atbalstīt ieguldījumus, kas nepieciešami pielāgojoties klimata pārmaiņām, īpaši dārzkopībā, tādējādi veicinot lauksaimnieciskās darbības pārkārtošanu uz ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi un mazinot lauksaimniecības ietekmi.

20. Atbalsta pretendents ir:

20.1. lauku saimniecība;

20.2. kooperatīvā sabiedrība vai kooperatīvo sabiedrību apvienība;

20.3. lauksaimniecības nozares zinātniskā iestāde, kas veic lauksaimniecisko darbību.

21. Šo noteikumu 1.2. apakšpunktā minētajā intervencē ir atbalstāmi šādi ieguldījumi:

21.1. laukkopībā ieviešot precīzās tehnoloģijas ar precīzu izpildes kontroli, kas ir diferencēta atkarībā no agrotehnoloģiskajiem un ekoloģiskajiem apstākļiem un ļauj reaģēt uz iepriekš konstatētām un izanalizētām zemes platības nogabalu kvalitatīvajām īpašībām;

21.2. lopkopībā ieviešot precīzās tehnoloģijas barības kvalitātes uzlabošanai, barības devu plānošanai un nodrošināšanai, izmantojot precīzu datu uzskaiti, analīzi un kontroli, kā arī informāciju par lauksaimniecības dzīvnieku identificēšanu, produktivitātes un reprodukcijas iespējām;

21.3. kūtsmēsļu apsaimniekošanai - kūtsmēsļu krātuvju un starpkrātuvju būvniecībai, pārbūvei vai nosegšanai, tiešai šķidrā organiskā mēslojuma iestrādei, kā

arī lagūnas tipa kūtsmēsļu krātuvju aizstāšanai ar cilindriskām kūtsmēsļu krātuvēm vai jaunākajām tehnoloģijām atbilstošu kūtsmēsļu būvniecībai;

21.4. ieguldījumi jaunu augļu dārzu izveidei, ilggadīgiem stādījumiem vēsturiski izmantoto kūdras ieguvju rekultivācijai;

21.5. pretsalnu sistēmu būvniecībā dārzkopības nozarē;

21.6. ūdens resursu efektīvā izmantošana, investējot iekārtās un aprīkojumā ūdens resursu efektīvai un atkārtotai izmantošanai, kā arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

22. Intervencē ir noteiktas šādas attiecināmās izmaksas atbilstoši regulas 2021/2115 73.panta 2.punktam:

22.1. bezapvērtes augsnes apstrādes tehnoloģijai paredzētās tehnikas iegādes izmaksas:

22.1.1. tiešās sējas sējmašīna;

22.1.2. *StripTill* sējmašīna;

22.1.3. kombinētā sējmašīna, tai skaitā sējmašīna kombinācijā ar pasīvo augsnes apstrādes agregātu, sēklas vai mēslojuma vienlaicīgu iestrādi;

22.1.4. kombinētie augsnes apstrādes agregāti kultivēšanai, diskošanai, pievelšanai;

22.2. iekārtu, kā arī aprīkojuma precīzo tehnoloģiju izmantošanai, tādus kā GPS uztvērēji un aprīkojums, precīzās stūrēšanas iekārtas, slāpekļa sensori un aprīkojums, spektrometri laukkopībā minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu patēriņa samazinājumam paredzētās iegādes izmaksas;

22.3. jauna precīzo tehnoloģiju izmantošanai atbilstoša smidzinātāja vai minerālmēsļu izkliedētāja, kas aprīkots ar sprauslu vadības sistēmām, sensoriem, programmatūru un GPS uztvērējiem iegādes izmaksas;

22.4. bezpilota lidaparāta (drona) iegādes izmaksas lauku un ražas monitorēšanai, multispektrālo, termisko un hiperspektrālo augsnes analīžu veikšanai;

22.5. iekārtu un aprīkojuma iegādes izmaksas precīzo tehnoloģiju izmantošanai lopkopībā, uzlabojot barības kvalitāti, tostarp kopproteīna samazināšanai, sagremojamības palielināšanai, un barības devu plānošanu un nodrošināšanu:

22.5.1. precīzas ēdināšanas iekārtas un aprīkojums (tostarp ēdināšanas roboti – barotāji, piestūmēji vai rušinātāji, barības dalītājs);

22.5.2. precīzās slaukšanas iekārtas – automatizēta slaukšanas sistēma;

22.5.3. barības devu aprēķināšanas sistēmas programmas;

22.5.4. programmatūra un aprīkojums ganāmpulka vadības sistēmai;

22.6. iekārtu, kā arī aprīkojuma iegādes izmaksas, kas paredzētas kūtsmēsļu apsaimniekošanai, kā arī mašīnas organiskā mēslojuma (šķidrmēsļu) iestrādei:

22.6.1. šķidrmēsļu izklīdes cisternas, kas aprīkotas ar vadības aprīkojumu un kādu no turpmāk minētajām izklīdēšanas sistēmām;

22.6.2. izklīdēšanas sistēmas ar inžektoru tipa iestrādes lemesīšiem;

22.6.3. izklīdēšanas sistēmas, kas uzmontētas uz augsnes apstrādes mašīnām;

22.6.4. izklīdēšanas sistēmas ar nokarenām caurulēm;

22.6.5. izklīdēšanas sistēmas ar kūtsmēsļu skābināšanas iespējām;

- 22.6.6. mobilas cauruļvadu sistēmas šķidrmēslu transportēšanai;
- 22.6.7. mucas skābēm, skābināšanas aprīkojums;
- 22.6.8. kūtsmēslu savākšanas sistēmas (roboti, kūtsmēslu biežas izvākšanas konveijeru sistēmas, transportieri);
- 22.6.9. starpkrātuvju būvniecība vai pārbūve uz lauka vai pārvietojamas starpkrātuves;
- 22.6.10. šķidrmēslu iestrāde ar cauruļvadu sistēmu;
- 22.6.11. šķidro kūtsmēslu krātuvju noseģšana (teltsveida vai cits pārklājums);
- 22.6.12. kūtsmēslu krātuvju būvniecība, izņemot lagūnu tipa;
- 22.7. emisiju mazinošās lopkopības novietnes būvniecības vai pārbūves izmaksas, ietverot emisiju mazinošus elementus:
  - 22.7.1. lēzenu slīpo grīdu izbūve jaunbūvējamās kūtīs;
  - 22.7.2. kūts grīdu izbūve vai esošo pārbūve, kas nodala urīnu no cietās frakcijas (rievotas, restotas, gumijas kanāli u.c.) kombinācijā ar kūtsmēslu dalītu (cietā vai šķidrā frakcija) uzglabāšanu;
  - 22.7.3. speciālās redeļu grīdas;
  - 22.7.4. siltinātie jumti, caurspīdīgi jumti;
- 22.8. iegādes un uzstādīšanas izmaksas ventilācijai, mikroklimate regulēšanai, gaisa attīrīšanas iekārtām, tai skaitā rekuperācijas sistēmas izbūve;
- 22.9. ganību ierīkošanas (aploki) pagarinātai vai porcijveida ganīšanai izmaksas – elektriskie gani, dzirdināšanas un piebarošanas aprīkojums.

23. Šo noteikumu 22.1. , 22.2. , 22.3. , 22.4. , 22.5. , 22.6. un 22.8. apakšpunktā minēta tehnika un iekārtas ir attiecināmas šo noteikumu 20.2. apakšpunktā minētajiem atbalsta pretendentiem, ja attiecīgā tehnika vai iekārtas tiek izmantotas pakalpojumu sniegšanai saviem biedriem un par tehnikas vienības izmantošanu ir noslēgts līgums vismaz ar 10 biedriem – lauksaimniecības produkcijas primārajiem ražotājiem –, līgumā paredzot, ka biedri līdz iesniedzamā projekta uzraudzības perioda beigām individuāli neiegādājas attiecīgu tehnikas vienību.

24. Projekta ietvaros var iekļaut ar emisiju mazinošās lopkopības novietnes būvniecību vai pārbūvi nesaistītas izmaksas, ja telpu platība kvadrātmetros vai apjoms kubikmetros nepārsniedz 10 procentus no projektā paredzētās novietnes kopējās platības kvadrātmetros vai apjoma kubikmetros.

2.3. Atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības dzīvnieku labturības uzlabošanai un biodrošības pasākumu īstenošanai"

25. Intervences mērķis uzlabot dzīvnieku turēšanas apstākļus jeb uzlabot labturību dzīvnieku novietnēs, vienlaikus uzlabojot arī dzīvnieku veselību un samazinot antimikrobiālo līdzekļu lietošanu, kā arī īstenot biodrošības pasākumus.

26. Atbalsta pretendents ir lauku saimniecība.

27. Pēc projekta īstenošanas atbalsta saņēmējs sasniedz vismaz vienu no mērķiem:

27.1. īsteno ieguldījumus, kas uzlabo lauksaimniecības dzīvnieku labturības apstākļus;

27.2. īsteno biodrošības pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs, lai mazinātu iespējamās *epizootiju* sekas, vai pasākumus augu karantīnas organismu *epifitotiju* izplatības mazināšanai.

28. Šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajā intervencē ir atbalstīti šādi ieguldījumi:

28.1. investīcijas lauksaimniecības dzīvnieku jaunas novietnes būvniecībai vai esošas novietnes pārbūvei, veicot ieguldījumus paaugstinātu labturības prasību ieviešanai pārsniedzot normatīvos aktos noteiktās vispārīgās un specifiskās labturības prasības lauksaimniecības dzīvniekiem;

28.2. investīcijas tehnikā un iekārtās, kas paredzētas lauksaimniecības dzīvnieku labturības uzlabošanai;

28.3. biodrošības prasību un pasākumu veikšanai, lai ierobežotu dzīvniekiem sevišķi bīstamo infekcijas slimību (*epizootiju*), vai augu karantīnas organismu (*epifitotiju*) izplatības mazināšanai, tādējādi mazinot potenciālos slimību riskus.

29. Intervencē atbalstu nepiešķir par *epizootijas* vai *epifitotijas* dēļ zaudētiem ienākumiem.

30. Cūkkopības saimniecība, pretendējot uz šo noteikumu 28.1. apakšpunktā minēto atbalstu, jaunas novietnes būvniecības vai esošās novietnes pārbūves gadījumā nodrošina vismaz par 20 procentiem lielāku dzīvniekam paredzēto platību atkarībā no tā svara virs normatīvajos aktos par cūku labturības prasībām noteiktām prasībām attiecībā uz dzīvniekam paredzēto platību, ko apliecina Pārtikas un veterinārais dienesta atzinums.

31. Cūkkopības saimniecība, pretendējot uz šo noteikumu 28.1. apakšpunktā minēto atbalstu, izstrādā riska novērtējuma plānu cūku novietnēs, lai samazinātu cūku astu rutīnas amputēšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par cūku labturības prasībām.

32. Putnkopības saimniecība, pretendējot uz šo noteikumu 28.1. apakšpunktā minēto atbalstu, nodrošina paaugstinātu prasību izpildi labturībā, pārsniedzot normatīvajos aktos par dējējvistu labturības prasībām un dējējvistu turēšanas uzņēmumu reģistrācijas kārtību vai pāriet uz dējējvistu turēšanu brīvajā veidā.

33. Lai pieteiktos atbalsta saņemšanai šo noteikumu 1.3. apakšpunktā minētajā intervencē atbalsta pretendents papildus 157. punktā minētajiem dokumentiem kopā ar projekta iesniegumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz šādus dokumentus:

33.1. šo noteikumu 28.1. apakšpunktā minētā atbalsta saņemšanai - Pārtikas un veterinārais dienesta apliecinājumu, ka saimniecība ievēro labturības obligātās prasības, un Pārtikas un veterinārā dienesta atzinumu, ka projektā plānotās investīcijas uzlabos dzīvnieku labturības apstākļus;

33.2. šo noteikumu 28.3. apakšpunktā minētu ieguldījumu atbalsta saņemšanai - biodrošības pasākumu ieviešanas plānu, lai nodrošinātu normatīvajos aktos par biodrošības pasākumu kopumu dzīvnieku turēšanas vietās noteikto prasību izpildi, kas ir saskaņots ar Pārtikas un veterināro dienestu vai fitosanitāro pasākumu ieviešanas plānu, kas ir saskaņots ar Valsts Augu aizsardzības dienestu.

34. Intervencē ir noteiktas šādas attiecināmās izmaksas atbilstoši regulas 2021/2115 73.panta 2.punktam:

34.1. jaunas būvniecības un pārbūves izmaksas;

34.2. būvmateriālu iegādes izmaksas, pamatojoties uz tādu būvprojektu ar būvatļaujā izdarītu atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi, kurš iesniegts kopā ar projekta iesniegumu vai atbalsta pretendenta sastādītu tāmi, ja būvvalde tam izsniegusi paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti;

34.3. šādu jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (arī datoru programmatūru) iegādes izmaksas:

34.3.1. rekuperācijas sistēmas iegādei un uzstādīšanai dzīvnieku novietnē;

34.3.2. iekārtu un aprīkojuma iegāde un uzstādīšana, kas nodrošina paaugstināto labturības prasību ievērošanu;

34.3.3. lauksaimniecības dzīvnieku aktivitātes un labsajūtas mērītāji, tostarp programmatūra un nepieciešamās iekārtas, kas balstās uz datorredzi un mākslīgo intelektu;

34.3.4. sensoru tehnoloģiju ieviešana govju slimību (tesmeņa, vielmaiņas, reproduktīvās sistēmas) agrīnai diagnostikai;

34.4. iegādes, uzstādīšanas un ierīkošanas izmaksas biodrošības veicināšanas pasākumu īstenošanai:

34.4.1. žogu, dezinfekcijas barjeru iegādes, uzstādīšanas vai ierīkošanas izmaksas;

34.4.2. dezinfekcijas paklāju, pulverizatoru, dezinfekcijas aprīkojuma iegādes izmaksas;

34.4.3. dzīvnieku liķu uzglabāšanas un sanitārās caurlaides ierīkošanai paredzēto slēgto konteineru iegādes izmaksas;

34.4.4. iekārtas barības termiskai apstrādei;

34.4.5. barības uzglabāšanas torņi;

34.4.6. citu biodrošības veicināšanas aktivitāšu izmaksas, kas būtiski uzlabotu biodrošības apstākļus.

35. Par attiecināmām izmaksām šīs intervences ietvaros ir uzskatāmas tieši ar lauksaimniecisko dzīvnieku labturības uzlabošanu nesaistītas izmaksas, ja telpu platība kvadrātmetros vai apjoms kubikmetros nepārsniedz 10 procentus no projektā paredzētās novietnes kopējās platības kvadrātmetros vai apjoma kubikmetros.

36. Atbalsta pretendents uztur savu saimniecību atbilstoši biodrošības pasākumu ieviešanas plānam vismaz piecus gadus pēc tā īstenošanas, kā arī iegādāto aprīkojumu vai cita veida investīciju savā saimnieciskajā darbībā izmanto ne mazāk kā piecus gadus pēc to iegādes, izņemot īpašus apstākļus (dzīvnieku infekcijas slimību uzliesmojums, kad piespiedu kārtā jāiznīcina projekta laikā veiktās iegādes, vai citi īpaši apstākļi, kurus nevarēja paredzēt vai kurus izraisīja nepārvarama vara).

2.4. Atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem AER izmantošanai vai energoefektivitātes palielināšanai "

37. Intervences mērķis ir veicināt lauksaimniecības nozares uzņēmumu ieguldījumu atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju attīstībā pašpatēriņam un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumos.

38. Atbalsta pretendents ir:

38.1. lauku saimniecība;

38.2. juridiska persona, kura veic lauksaimniecības produktu pārstrādi, ražojot Līguma par Eiropas Savienības darbību I. pielikumā minētu produktu;

38.3. kooperatīvā sabiedrība vai kooperatīvo sabiedrību apvienība;

38.4. lauksaimniecības nozares zinātniskā iestāde, kas veic lauksaimniecisko darbību.

39. Pēc projekta īstenošanas atbalsta saņēmējs sasniedz vismaz vienu no šādiem mērķiem:

39.1. ievieš tehnoloģijas atjaunīgās enerģijas izmantošanai saimniecības pašpatēriņa vajadzībām vismaz 80 procentu apmērā;

39.2. īsteno ieguldījumus energoefektivitātes palielināšanā:

39.2.1. būvējot jaunas būves, panāk, lai to enerģijas patēriņš apkurei un telpu dzesēšanai ir vismaz par [5] procentiem mazāks, nekā minēts atbilstoši Zemkopības ministrijas izstrādātās un publicētās Vadlīnijās sākuma apkures enerģijas patēriņa aprēķinam, un to pierāda ēkas energoaudits, kurā iekļauts jaunbūves enerģijas patēriņš;

39.2.2. veicot būves pārbūvi vai investējot apgaismojumā, ražošanas līnijās un citās ierīcēs vai iekārtās, kuru darbināšanai vai tehnoloģiskajam procesam tiek patērēta enerģija, panāk, lai energoefektivitāte palielinātos vismaz par 20 procentiem salīdzinājumā ar esošo būves enerģijas patēriņu vai ar nomainīto iekārtu, ierīci, apgaismojumu vai ražošanas līniju;

39.2.3. iegādājoties rūpnieciski ražotas ierīces vai iekārtas, kurām ir augstākais energoefektivitātes marķējums vai kuru energoefektivitāti apliecinājis to ražotājs, nepiemērojot šo noteikumu 39.2.2. apakšpunktā noteikto energoefektivitātes procentuālo palielinājumu.

40. Šo noteikumu 1.4. apakšpunktā minētajā intervencē ir atbalstīti šādi ieguldījumi:

40.1. investīcijas energoefektīvu būvju būvniecībai vai pārbūvei, atjaunīgās enerģijas ražošanai nepieciešamo būvju būvniecībai vai pārbūvei;

40.2. investīcijas energoefektīvu iekārtu iegādei, tai skaitā apgaismojumam, rekuperācijas iekārtām, atjaunīgās enerģijas ražošanas iekārtu iegādei un uzstādīšanai;

40.3. investīcijas esošās tehnikas pārbūvei, lai nodrošinātu alternatīvās enerģijas izmantošanu - aprīkošanai ar hibrīda, elektrības, biogāzes, CNG, ūdeņraža šūnu un citiem alternatīvo enerģijas avotu (tostarp biometāna) dzinēju.

41. Šo noteikumu 1.4. apakšpunktā minētajā intervencē ir attiecināmās šādas izmaksas atbilstoši regulas 2021/2115 73.panta 2.punktam, ja tās nepieciešamas, lai veicinātu enerģijas ražošanu no atjaunīgajiem resursiem vai sasniegtu augstāku energoefektivitātes līmeni:

41.1. saules, vēja, ģeotermālo un citu atjaunīgās enerģiju veidu izmantojošo elektroenerģiju ražojošo tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana;

41.2. atjaunīgos energoresursus izmantojošu siltumenerģijas ražošanas avotu iegāde un uzstādīšana, tai skaitā siltumsūkņu (gaiss, ūdens, zeme) un cietās biomasas tehnoloģiju ieviešana;

41.3. biogāzes tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana, kūtsmēsļu pārstrādei vai biomasas pārstrādei, t.sk. lauksaimniecības vai mežsaimniecības atlikumu, ievērojot noteikumos par ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem, no biomasas kurināmā ražotās elektroenerģijas kritērijiem un kārtību, kādā pamatojama, apliecināma un uzraugāma atbilstība minētajiem kritērijiem. Kūtsmēsļu īpatsvars kopējā izejvielu apjomā ir vismaz 70 procenti;

41.4. citu atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana;

41.5. ar atjaunīgo enerģijas veidu iekārtu uzstādīšanu saistītās būvniecības izmaksas;

41.6. ar energoefektīvu būvju būvniecību vai pārbūvi, vai ar būves, atjaunīgās enerģijas ražošanai, nepieciešamo būvmateriālu iegādes izmaksas;

41.7. būvdarbu veikšana nedzīvojamās ēkas un noliktavas norobežojošajās konstrukcijās;

41.8. inženiersistēmu atjaunošana, tai skaitā siltumtīklu un aukstumapgādes sistēmu, pārbūve vai izveide;

41.9. jaunu energoefektīvu ražošanas iekārtu un ražošanas procesus iekārtu iegāde un uzstādīšana, ja aizstāj esošās ražošanas iekārtas un ražošanas procesus nodrošinošās iekārtas;

41.10. energoefektīva apgaismojuma uzstādīšana, tai skaitā LED apgaismojums.

42. Atbalstu par ēkas energoefektivitātes palielināšanu piešķir, ja ēkā enerģiju izmanto mikroklimata regulēšanai – apkurei un telpu dzesēšanai.

43. Atbalsts nav paredzēts normatīvo aktu noteikto obligāto prasību ieviešanai. Investīcijām energoefektivitātē, kurus atbalsta saskaņā ar šo intervenci, ir jāpārsniedz obligātās energoefektivitātes prasības jaunām ēkām saskaņā ar Zemkopības ministrijas izstrādātām un publicētām Vadlīnijām par energoefektivitātes aprēķinu.

44. Īstenojot projektu, atbalsta saņēmējs nodrošina, ka tiek veikta objektā saražotā un patērētā elektroenerģijas un siltumenerģijas apjoma precīza datu uzskaitē.

45. Atbalsta pretendents iesniedz informāciju par saimniecības pēdējo 12 mēnešu elektroenerģijas patēriņu, šo noteikumu 39.1. apakšpunktā minētā nosacījuma izpildi apliecina projekta energoresursu ietaupījuma aprēķins, kas tiek iesniegts Lauku atbalsta dienestam kopā ar projekta iesniegumu. Ja atjaunojamās enerģijas ražošanas jauda pārsniedz iepriekšējā kalendāra gadā saimniecībā patērēto elektroenerģijas apjomu, atbalsta pretendents papildus iesniedz pamatojumu elektroenerģijas jaudas palielināšanai un tehnisko dokumentāciju, kas apliecina sagaidāmo elektroenerģijas patēriņa pieaugumu.

46. Lai saņemtu projektu atlases kritēriju punktus par projektā paredzētiem ieguldījumiem energoefektivitātes palielināšanā, atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienestā projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī iesniedz arī šo noteikumu 48.2. apakšpunktā minēto sertificēta speciālista izsniegtu energoaudita atzinumu, kā arī plānotā primārās enerģijas ietaupījuma (MWh gadā) aprēķinu.

47. Atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienestā projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī iesniedz arī aprēķinu par plānoto atjaunīgo energoresursu tehnoloģiju ieviešanas rezultātā saražoto enerģijas apjomu.

48. Lai pieteiktos atbalstam, atbalsta pretendents papildus šo noteikumu 157. punktā minētām iesniedz šādus dokumentus:

48.1. sertificēta speciālista aizpildītu ēkas energoaudita pārskatu atbilstoši Zemkopības ministrijas izstrādātām un publicētām Vadlīnijām par energoefektivitātes aprēķinu, ja, īstenojot projektu, plānots uzlabot atbalsta saņēmēja energoefektivitāti;

48.2. nacionālajā akreditācijas institūcijā akreditēta energoauditora atzinumu, kas apliecina iekārtas energoefektivitātes palielinājumu vismaz par 20 procentiem salīdzinājumā ar nomaināmo iekārtu, enerģijas patēriņa datus pirms un pēc projekta īstenošanas, enerģijas sākumdatu un to avotus, izmantoto aprēķinu metodiku un veikto mērījumu aprakstu, ja projekta iesniegumā ir norādīts šo noteikumu 39.2. apakšpunktā minētais mērķis.

49. Atbalsta saņēmējs kopā ar pēdējo maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz sertificēta speciālista izsniegtu atkārtotu ēkas energoefektivitātes aprēķinu, kura pamatā ir tehniskā projekta dati un uzbūvētās vai pārbūvētās ēkas dati (ēkas pagaidu energosertifikāts), ja projekta iesniegumā ir norādīts šo noteikumu 39.2. apakšpunktā minētais mērķis un projekta īstenošanas laikā būvprojektā izdarīti grozījumi.

2.5. Atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"

2.5.1. Vispārējie atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"

50. Intervences mērķis ir palielināt lauksaimniecības produktu pārstrādes efektivitāti un produktu pievienoto vērtību, augstas pievienotās vērtības produktu ražošanu, tostarp bioloģisko, sekmējot produktivitātes celšanu, kā arī eksportspējīgu, inovatīvu produktu ražošanu.

51. Intervences atbalsta pretendents ir:

51.1. juridiska persona, kura lauksaimniecības produktu pārstrādes saimnieciskās darbības veicēja statusā nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi (turpmāk – pārstrādes saimnieciskās darbības veicējs), tostarp komercdarbības atbalsta saņēmējs saskaņā ar Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulu (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (turpmāk – regula Nr. 651/2014);

51.2. juridiska persona, kas ražo primāro lauksaimniecības produkciju un plāno uzsākt lauksaimniecības produktu pārstrādi, pārstrādājot vismaz 70 procentu no saražotā primāro lauksaimniecības produktu apjoma (turpmāk – jauns pārstrādes saimnieciskās darbības veicējs). Jauna pārstrādes saimnieciskās darbības veicēja pārstrādes jauda nav lielāka par atbalsta pretendenta saražoto primāro lauksaimniecības produktu apjomu, ko plānots pārstrādāt;

51.3. juridiska persona, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi mājas apstākļos;

51.4. kooperatīvā sabiedrība, kooperatīvo sabiedrību apvienība, kura lauksaimniecības produktu pārstrādes saimnieciskās darbības veicēja statusā nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi vai plāno to uzsākt.

52. Atbalstu nepiešķir ražotājiem, kuri ražo mājas apstākļos un kuru kopējais apgrozījums ir lielāks par 200 000 *euro*.

53. Šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē atbalsta šādas aktivitātes:

53.1. investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programnodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzēts lauksaimniecības produktu pārstrādei un ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei;

53.2. pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu izpildi, – lauksaimniecības produktu pārstrādei, ar to saistītai iepakojšanai un pirmapstrādei paredzētu:

53.2.1. jaunu būvju būvniecībai un esošo būvju pārbūvei;

53.2.2. būvju ierīkošanai – būvdarbiem inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē;

53.2.3. būvju novietošanai – būvdarbiem iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem;

53.2.4. būvju atjaunošanai, ja būves tiek tehniski vai funkcionāli uzlabotas, piemēram, ēkas energoefektivitātes uzlabošanai, telpu pārveidošanai un pielāgošanai ražošanas vajadzībām, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju, ieguldījumiem gaisa vai ūdens piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijās. Pēc projekta īstenošanas būves atjaunošanas izmaksas iekļauj pamatlīdzekļa vērtībā (kapitalizē).

54. Šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs ir:

54.1. 3 000 000 *euro*, uz ko var pretendēt tāds atbalsta pretendents, kas ir šāds saimnieciskās darbības veicējs:

54.1.1. eksportspējīgais saimnieciskās darbības veicējs;

54.1.2. bioloģisko lauksaimniecības primāro produktu pārstrādes attīstībai un ieviešanai;

54.1.3. nodrošina piena pārstrādes nozares saimniecisko darbības veicēju sadarbību kopīgu eksporta mērķu īstenošanai;

54.2. 1 500 000 *euro*, uz ko var pretendēt tāds atbalsta pretendents, kas ir vietējā tirgus saimnieciskās darbības veicējs, kas veic lauksaimniecisko produktu pārstrādi vai jaunais saimnieciskās darbības veicējs, kas plāno uzsākt lauksaimniecisko produktu pārstrādi;

54.3. 200 000 *euro*, uz ko var pretendēt esošais atzītais mājražotājs, kas kļūst par reģistrētu vai atzītu pārstrādes mājražotāju.

55. Pēc projekta īstenošanas atbalsta saņēmējs sasniedz vismaz vienu no ekonomiskajiem saimnieciskās darbības rādītājiem vai mērķiem. Salīdzinājumā ar pēdējo triju noslēgto gadu vidējo rādītāju pirms projekta iesnieguma iesniegšanas palielina:

55.1. eksportētās produkcijas apjomu vērtības izteiksmē;

55.2. bioloģisko lauksaimniecības primāro produktu pārstrādes apjomu;

55.3. neto apgrozījumu vai pārstrādātās lauksaimniecības produkcijas apjomu vai citu ar produktivitāti saistītu rādītāju (rādītāji ir pārbaudāmi un vērtība auditējama). Neto apgrozījuma vai pārstrādātās lauksaimniecības produkcijas apjoma pieaugums nav sasniegts jau projekta iesnieguma iesniegšanas dienā;

55.4. nodrošina efektīvu vides prasību ievērošanu lauksaimniecības produktu pārstrādē, ieviešot gaisa vai ūdens piesārņojuma samazināšanas tehnoloģiju;

55.5. nodrošina bezatlikumu tehnoloģijas izmantošanu pārstrādē, novēršot atkritumu rašanos un nodrošinot to atkārtotu izmantošanu un pārstrādi, kā arī veicinot resursu un otrreizējo izejvielu efektīvu izmantošanu, vai videi draudzīga iepakojuma izmantošanu.

56. Atbalsta saņēmējs, kura kopējais apgrozījums kopā ar saistītajām personām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības pēdējā noslēgtajā

gadā pārsniedz 50 000 000 *euro*, papildus šo noteikumu 55. punktā minētajiem attiecīgajiem mērķiem izpilda vienu no šādiem nosacījumiem:

56.1. projekta īstenošanā ieguldītās investīcijas ir vismaz par 25 procentiem lielākas nekā projekta attiecināmo izmaksu summa, kas tiek vērtēta pēc stāvokļa pēdējā maksājuma pieprasījuma iesniegšanas brīdī;

56.2. ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas un turpmāk uzraudzības periodā, neņemot vērā saistītos saimnieciskās darbības veicējus, vismaz par sešiem procentiem palielina darbavietu skaitu salīdzinājumā ar ieguldīto investīciju, kas tiek vērtēta pēc stāvokļa projekta iesniegšanas brīdī;

56.3. ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas un turpmāk uzraudzības periodā, palielina iemaksāto nodokļu iemaksas uz vienu darbinieku salīdzinājumā ar nodokļu iemaksām uz vienu darbinieku, kas tiek vērtētas pēc stāvokļa projekta iesniegšanas brīdī.

57. Projekta īstenošanā izmantotās pamatizejvielas ir lauksaimniecības produkti. Projekta īstenošanā iegūtais galaprodukts ir:

57.1. produkts, kas minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā;

57.2. produkts, kas nav minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā, bet atbilst šādam Eiropas Savienības kombinētās nomenklatūras kodam: 04031051–04031099, 04039071–04039099, 04052010–04052030, 1518, 1704, 1805, 1806, 1901–1905, 20041091, 20052010, 2103, 2104, 2105, 2106, 2202 (tikai dabīgi raudzēts kvass ar alkohola saturu līdz 0,5 tilp. %), 2203, 3501 un 3502.

58. Saskaņā ar regulas 2021/2115 73. panta 1. un 4. punktu atbalstu projektā, kurā paredzamais galaprodukts ir minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā, var apvienot ar citu atbalstu, nepārsniedzot 2021/2115 73. panta 4. punktā noteikto atbalsta intensitāti.

59. Ja projekts tiek īstenots valstspilsētās, atbalsta pretendents pirms projekta iesniegšanas ir noslēdzis sadarbības līgumu par vietējās izcelsmes pamatizejvielas iepirkšanu vai iepriekšējā pārskata gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas ir iepircis vietējās izcelsmes pamatizejvielu, kas no kopējās komersanta iepirktās pamatizejvielas apjoma ir vismaz:

59.1. 40 procentu gaļas pārstrādes sektorā;

59.2. 30 procentu augļu un dārzeņu pārstrādes sektorā;

59.3. 50 procentu maizes, miltu konditorejas, sausiņu, cepumu vai augu eļļu un proteīnus saturošas dzīvnieku barības ražošanas sektorā;

59.4. 70 procentu pārējos sektoros.

60. Šo noteikumu 59. punktā minētajos sektoros izmantoto vietējās izcelsmes pamatizejvielas apjomu atbalsta saņēmējs palielina vismaz par 10 procentiem trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas, ja vien vietējās izcelsmes pamatizejvielu īpatsvars jau sākumā nepārsniedz 70 procentu, un nesamazina to visā turpmākajā uzraudzības periodā. Ja atbalsta saņēmējs iesniedz vairākus projektus, vietējās

izcelsmes pamatizejvielas palielinājumu vērtē salīdzinājumā ar pēdējā īstenošanā esošā projekta rādītājiem, ja vien vietējās izcelsmes pamatizejvielu īpatsvars jau sākumā nepārsniedz 80 procentu.

61. Atbalstu nepiešķir alkoholisko dzērienu ražošanai, izņemot tādu dabiski raudzētu dzērienu ražošanai, kuros spirta saturs nepārsniedz 12 procentu, ja projektu īsteno teritorijā ārpus valstspilsētām.

62. Šo noteikumu 51. punktā minēti atbalsta pretendenti, kas ir piena pārstrādes nozares saimnieciskās darbības veicēji, atbalsta saņemšanai ir tiesīgi, īstenojot sadarbību kopīgu eksporta mērķu īstenošanai, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

62.1. sadarbības dalībnieki noslēdz attiecīgu sadarbības līgumu vismaz ar septiņus gadus ilgu darbības termiņu. Līgumā paredz atbildības un izmaksu sadalījumu, norēķinu kārtību starp līguma dalībniekiem un saistības, kas izriet no projekta īstenošanas, atbalsta pretendenta tiesības pārstāvēt projektā iesaistītās personas, iesniegt projekta iesniegumu, īstenojot projektu un saņemt atbalstu, kā arī saņemt atbalsta sadalījumu starp līguma dalībniekiem. Notariāli apliecinātu līgumu iesniedz un atbalstu saņem viens no līguma dalībniekiem. Projekta īstenošanā var izmantot darījumu kontu;

62.2. katru sadarbības dalībnieka atbilstību nosacījumiem vērtē atsevišķi. Sadarbības dalībnieki atbilst normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai gada plānošanas periodā;

62.3. sadarbības dalībnieki uzraudzības periodā ievēro normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai noteiktās prasības un saistības, ko tie uzņēmušies uzraudzības periodā.

63. Ja pēc projektu iesniegumu sarindošanas to atlasē punktu skaits ir vienāds atbilstoši šo noteikumu 3.pielikumā minētajiem projektu atlasē kritērijiem priekšroka saņemt publisko finansējumu ir atbalsta pretendents, kas iepriekšējos periodos nav saņēmis publisko finansējumu. Ja ir vienāds punktu skaits un atbalsta pretendents no 2014.gada nav saņēmis publisko finansējumu vai saņēmis mazāko publisko finansējumu, priekšroka saņemt publisko finansējumu ir atbalsta pretendents, ir lielāks koeficients kritēriju grupā par iemaksātajām nodokļu iemaksām.

64. Šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē ir noteiktas šādas attiecināmās izmaksas atbilstoši regulas 2021/2115 73.panta 2.punktam:

64.1. šādu jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (arī datoru programmatūru) iegādes izmaksas:

64.1.1. kravu celšanas, kraušanas un specializētā transportēšanas tehnika un iekārtas;

64.1.2. laboratorijas un kvalitātes kontroles tehnika un iekārtas;

64.1.3. datorizētā pārstrādes procesa vadības, kontroles un uzskaites tehnika un iekārtas, tostarp programmnodrošinājums;

64.1.4. lauksaimniecības produkcijas pirmapstrādes un uzglabāšanas tehnika, aprīkojums un iekārtas – tikai tad, ja pirmapstrāde un uzglabāšana ir daļa no saimnieciskās darbības veicēja tehnoloģiskā procesa;

64.1.5. ūdensapgādes un ūdens attīrīšanas iekārtas;

64.1.6. kanalizācijas, notekūdeņu (priekšattīrīšanas) un dūmgāzu attīrīšanas iekārtas;

64.1.7. apkures un ventilācijas iekārtas;

64.1.8. mobilie un stacionārie svāri;

64.1.9. mazgāšanas un dezinfekcijas tehnika un iekārtas;

64.1.10. specializētā tehnoloģiskā tehnika un iekārtas, kas nepieciešamas projektā noteikto mērķu sasniegšanai;

64.2. lauksaimniecības produktu pārstrādei paredzētu jaunu būvju būvniecības un esošo būvju pārbūves un atjaunošanas izmaksas, kā arī būvmateriālu izmaksas, tostarp apsardzes un caurlaides telpu ierīkošanas, apsardzes signalizācijas un videonovērošanas sistēmu ierīkošanas izmaksas, teritorijas labiekārtošanas izmaksas (teritorijas asfaltēšana vai cita klājuma ieklāšana, žoga izbūve, zāliena un ārējā apgaismojuma ierīkošana).

65. Lai pieteiktos atbalstam, atbalsta pretendents papildus šo noteikumu 157. punktā minētām iesniedz šādus dokumentus:

65.1. Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes izsniegtu izziņu par to, kura veida piesārņojošā darbība paredzēta projektā un kāda atļauja – A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja vai C kategorijas piesārņojošas darbības reģistrācija – nepieciešama, ja šī prasība attiecas uz atbalsta pretendentu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par piesārņojošo darbību veikšanu, tam piesakoties uz šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minēto atbalstu;

65.2. to pārtikas produktu marķējumu, kas saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumu atbilst ieteicamo pārtikas produktu kritērijiem, – šo noteikumu 4. pielikumā minētās papildu atbalsta intensitātes piemērošanai;

65.3. sadarbības līguma kopiju par vietējās izcelsmes pamatizejvielas iepirkšanu vai pamatojošos dokumentus par iepirktās izejvielas atbilstību šo noteikumu 59. punkta prasībām, ja projektu īsteno valstspilsētā šo noteikumu 51.1., 51.2. un 51.4. apakšpunktā minētais atbalsta pretendents;

65.4. tehnoloģiskā procesa aprakstu, skices un iekārtu izvietojuma shēmu, ja projektā paredzēts uzstādīt iekārtas;

65.5. atzinumu par plānotās inovācijas atbilstību šo noteikumu 2.9. apakšpunktā minētajai inovācijas definīcijai, lai piemērotu papildu atbalsta intensitāti vai projektu atlases kritērija “Inovācija” papildu punktus, – Zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētas zinātniskās institūcijas, kas nodarbojas ar zināšanu un tehnoloģiju pārnesei aktivitāšu atbalstīšanu un veicināšanu;

65.6. deklarāciju par komercsabiedrības atbilstību mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai atbilstoši normatīvajiem aktiem par komercsabiedrību deklarēšanu mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai;

65.7. bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūciju izsniegtu atzinumu par plānoto vai esošo bioloģisku lauksaimniecības primāro produktu pārstrādes atbilstību bioloģiskās lauksaimniecības shēmai;

65.8. apliecinājumu par bezatlikumu tehnoloģijas izmantošanu pārstrādē vai videi draudzīga iepakojuma izmantošanu šo noteikumu 4. pielikumā minētās papildu atbalsta intensitātes piemērošanai projektiem, kuros paredzēts ievērot aprites ekonomikas principus. Videi draudzīga iepakojuma izmantošanas apliecināšanai atbalsta pretendents iesniedz:

65.8.1. attiecībā uz metāla (alumīnija), stikla un kartona iepakojumu – pašapliecinājumu, ka iepakojums tiks pārstrādāts, izņemot, ja atbalsta pretendents ir dzērienu depozīta sistēmas dalībnieks;

65.8.2. attiecībā uz kompozītmateriāla vai plastmasas iepakojumu, izņemot, ja atbalsta pretendents ir dzērienu depozīta sistēmas dalībnieks vai iepakojums ir marķēts atbilstoši normatīvajiem aktiem par iepakojuma klasifikāciju un marķēšanu:

65.8.2.1. pašapliecinājumu, ka iepakojuma materiāls ir pārstrādājams, uzrādot vismaz vienu rūpnīcu Eiropas Savienībā, kas veic šāda materiāla pārstrādi;

65.8.2.2. iepakojuma pārstrādes uzņēmuma apliecinājumu vai laboratorijas apliecinājumu, ka iepakojums ir pārstrādājams.

66. Atbalsta pretendents, lai saņemtu projektu atlases kritēriju punktus par vietējās izcelsmes izejvielu izmantošanu, saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu iesniedz pamatojošos dokumentus par kopējās iepirkšanās izejvielas apjomu un to izcelsmi projekta iesnieguma iesniegšanas gadā vai iepriekšējā pārskata gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, ar tiem apliecinot vietējās izcelsmes izejvielas iepirkšanu.

67. Atbalsta saņēmējs, kam piemēro papildu atbalsta intensitāti par pārtikas kvalitātes shēmas produktu ražošanu, projekta īstenošanas laikā un pēc tās nodrošina šo produktu ražošanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību.

68. Ja atbalsta saņēmējs, īstenojot projektu, ir apņēmies kļūt par reģistrētu vai atzītu pārtikas uzņēmumu, pēdējo maksājuma daļu, kas nav mazāka par 20 procentiem no apstiprinātā publiskā finansējuma, šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē izmaksā pēc tam, kad atbalsta saņēmējs ir reģistrēts vai atzīts Pārtikas un veterinārajā dienestā kā pārtikas uzņēmums.

2.5.2. Valsts atbalsta nosacījumu piemērošana intervencē "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē"

69. Ja projektā paredzamais galaprodukts nav minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā, atbalstu sniedz dotāciju veidā saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 1. punktu, ievērojot Komisijas regulas Nr. 651/2014 5. panta 2. punkta "a" apakšpunkta nosacījumus.

70. Materiālie aktīvi un nemateriālie aktīvi atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 29. un 30. punkta un 2. panta 49. punkta "a" apakšpunkta definīcijai, ja, īstenojot projektu, iegūst šo noteikumu 69. punktā minēto galaproduktu.

71. Nemateriālie aktīvi atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 8. punktā minētajiem nosacījumiem. Lielajiem komersantiem nemateriālos aktīvus var finansēt līdz 50 procentiem no sākotnējo ieguldījumu kopējām attiecināmajām ieguldījumu izmaksām. Sīkajiem (mikro), mazajiem un vidējiem komersantiem nemateriālos aktīvus var finansēt līdz 100 procentiem no sākotnējo ieguldījumu kopējām attiecināmajām ieguldījumu izmaksām.

72. Par sīkajiem (mikro), mazajiem un vidējiem komersantiem uzskata komersantus, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 I pielikumā noteiktajai definīcijai.

73. Par lielajiem komersantiem uzskata komersantus, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 24. punktā noteiktajai definīcijai.

74. Par saistītajām personām uzskata personas, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 I pielikuma 3. panta 3. punktā noteiktajai saistīto komersantu definīcijai.

75. Ja atbalsta projekts uzskatāms par vienotu investīciju projektu atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 13. punktam, piemēro Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 13. punkta prasības.

76. Piešķirto finansējumu šajos noteikumos var apvienot ar citā atbalsta programmā vai *ad-hoc* atbalsta projektā piešķirto finansējumu, tai skaitā par tām pašām attiecināmajām izmaksām un ar *de minimis* atbalstu, ievērojot nosacījumu, ka saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirtais finansējums kopā ar citā atbalsta programmā vai *ad-hoc* atbalsta projektā piešķirto finansējumu nepārsniedz maksimāli pieļaujamo šajos noteikumos noteikto reģionālā finansējuma intensitāti atbilstoši Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem (NUTS 3 saskaņā ar 2021. gada klasifikāciju) un maksimālā publiskā finansējuma apmēru vai maksimālo robežvērtību, kas noteikta citā valsts atbalsta programmā, individuālā atbalsta projektā vai Eiropas Komisijas lēmumā:

76.1. sīkajiem (mikro) vai mazajiem komersantiem Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales statistiskajā reģionā, izņemot administratīvās vienības Limbažu, Ogres, Saulkrastu, Tukuma novadā un Pierīgas statistiskajā reģionā, – 60 procentu, Rīgas statistiskajā reģionā – 50 procentu;

76.2. Kurzemes, Zemgales, Vidzemes un Latgales statistiskajā reģionā, izņemot šo noteikumu 76.3. apakšpunktā minētos novadus, lielajiem komersantiem – 40 procentu, vidējiem komersantiem – 50 procentu;

76.3. administratīvajās vienībās Limbažu, Ogres, Saulkrastu un Tukuma novadā, kā arī Pierīgas statistiskajā reģionā lielajiem komersantiem – 30 procentu, vidējiem komersantiem – 40 procentu;

76.4. Rīgas statistiskajā reģionā lielajiem komersantiem – 30 procentu, vidējiem komersantiem – 40 procentu.

77. Atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar šiem noteikumiem, nedrīkst apvienot ar reģionālo atbalstu citos reģionālā atbalsta projektos vai programmās attiecībā uz atbalstu algu izmaksām.

78. Ja atbalsta pretendents izmanto šo noteikumu 76. punktā paredzēto kumulāciju, tas, pretendējot uz atbalstu saskaņā ar šiem noteikumiem, norāda visu informāciju par plānoto un piešķirto atbalstu tajā pašā projektā, tai skaitā par tām pašām attiecināmajām izmaksām, norādot atbalsta piešķiršanas datumu, atbalsta sniedzēju, atbalsta pasākumu un plānoto vai piešķirto atbalsta summu, kā arī atbalsta intensitāti.

79. Projekta iesniegums atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktā ietvertajām prasībām par pieteikumā iekļaujamo informāciju. Ja projektam piesaista citu publisko finansējumu, projektu var uzsākt, pēc tam, kad visās iestādēs, kurās pretendē uz atbalstu, ir iesniegts pieteikums un ir pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu vai noslēgts līgums (ja atbalstu nepiešķir ar lēmumu). Uzsāktais projekts atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 23. punktam un ir tāds projekts, kura īstenošanas darbi ir sākti, un par to liecina ar ieguldījumu saistītu būvdarbu sākums vai pirmā juridiski saistošā apņemšanās pasūtīt aprīkojumu, vai citas saistības, kas padara ieguldījumu neatgriezenisku, – atkarībā no tā, kas notiek pirmais. Zemes pirkšanu un tādus sagatavošanās darbus kā atļauju saņemšana un priekšizpēte neuzskata par darbu sākumu.

80. Atbalsta pretendents, kas darbojas gan Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 3. punkta "a", "b" vai "c" apakšpunktā vai 13. panta "a" vai "b" apakšpunktā minētajās nozarēs, gan citās nozarēs, uz kurām attiecas Komisijas regulas Nr. 651/2014 darbības jomas, nodala atbalstāmās darbības vai finanšu plūsmas no citu darbības nozaru finanšu plūsmas, tādējādi nodrošinot, ka darbības izslēgtajās nozarēs negūst labumu no atbalsta, kas piešķirts saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014. Atbalstu nesniedz darbībām, kas noteiktas Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 2. punkta "c" un "d" apakšpunktā.

81. Atbalsta pretendents iesniedz apliecinājumu par Komisijas Regulas Nr. 651/2014 14. panta 16. punktā ietvertā nosacījuma ievērošanu, apstiprinot, ka pēdējo divu gadu laikā pirms pieteikšanās uz atbalstu to nav pārcēlis uz uzņēmējdarbības vietu, kurā tiks īstenots sākotnējais ieguldījums, kam pieprasīts atbalsts, un apņemas to nedarīt divus gadus pēc tam, kad ir pabeigts sākotnējais ieguldījums, kam tiek pieprasīts atbalsts. Atbalstu nepiešķir Komisijas regulas Nr. 651/2014 1. panta 4. punkta "a" apakšpunktā minētajos gadījumos, kā arī tad, ja

atbalsta saņēmējs nevar apliecināt Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 16. punktā ietvertā nosacījuma ievērošanu. Pārceļšana atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 61. "a" apakšpunktā noteiktajam.

82. Atbalstu nepiešķir, ja Lauku atbalsta dienests, pieņemot lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, ir konstatējis kādu no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 18. punktam. Nosacījumu, lai saimnieciskās darbības veicējam pēc kreditora pieprasījuma piemērotu maksātspējas procedūru, pārbauda, pamatojoties uz atbalsta pretendenta iesniegtu apliecinājumu. Ja projekta iesniegums ir par šo noteikumu 121. punktā minēto kopprojektu, Lauku atbalsta dienests, pieņemot lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu, vērtē katra atbalsta pretendenta statusu pēc tā lieluma, kā arī pārbauda grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes visiem kopprojekta dalībniekiem. Atbalstu nepiešķir, ja Lauku atbalsta dienests projekta iesnieguma apstiprināšanas brīdī vismaz vienam atbalsta pretendenta ir konstatējis kādu no grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmēm.

83. Lai izpildītu Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktā minēto stimulējošās ietekmes nosacījumu, projektu uzsāk īstenot pēc projekta iesnieguma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā. Projekta iesniegums atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktā ietvertajām prasībām par pieteikumā iekļaujamo informāciju. Projekta īstenošanu uzsāk atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 23. punktam. Ja projekta īstenošana ir uzsākta pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, projekta iesniegumu noraida. Šī punkta nosacījumu nepiemēro 79. punktā minētajos gadījumos.

84. Piešķirot atbalstu lielajiem komersantiem, ievēro Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 49. punkta "a" apakšpunkta un 14. panta 7. punkta prasības.

85. Lauku atbalsta dienests nodrošina Komisijas regulas Nr. 651/2014 9. panta 1. un 4. punktā noteikto publicitātes pasākumu īstenošanu atbilstoši normatīvajam aktam par kārtību, kādā publicē informāciju par sniegto komercdarbības atbalstu un piešķir un anulē elektroniskās sistēmas lietošanas tiesības. Atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 12. pantam Lauku atbalsta dienests vismaz 10 gadus, sākot no dienas, kad ir piešķirts pēdējais atbalsts saskaņā ar šiem noteikumiem, uztur detalizētu dokumentāciju ar informāciju un apliecinājumiem dokumentiem. Savukārt atbalsta saņēmējs nodrošina ar projektu saistīto dokumentu pieejamību vismaz 10 gadus no atbalsta piešķiršanas brīža.

86. Jaunu materiālo aktīvu iegādei, kas attiecināmi saskaņā ar šo noteikumu 64. punktu, izmantojot finanšu līzingu līdzekļus, ievēro Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 6. punkta "b" apakšpunkta nosacījumus, un noslēgtajā finanšu līzingu līgumā atbalsta saņēmējs paredz pēc minētā līguma termiņa beigām izpirkt saskaņā ar projektu iegādātos aktīvus.

87. Iegūstot šo noteikumu 57.2. apakšpunktā minēto galaproduktu saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 651/2014 14. panta 14. punktu, atbalsta pretendents nodrošina, ka finansiālais ieguldījums ir vismaz 25 procenti no attiecināmajām izmaksām, izmantojot pašu līdzekļus vai ārējo finansējumu, par kuru nav saņemts publiskais atbalsts.

88. Šo noteikumu 69. punktā minētajos gadījumos ir attiecināmas projekta iesniegumu pamatojošās dokumentācijas izmaksas (būvniecības ieceres dokumenti, arī būvprojekts un citi dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par būvniecību), tai skaitā arhitektu un inženieru pakalpojumi, honorāri, ekspertīzes, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas, kas saistītas ar projektā īstenotajiem ilgtermiņa ieguldījumiem, ja tās veido projektā radīto pamatlīdzekļu vērtību un ir radušās pēc projekta iesnieguma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā, kopā nepārsniedzot septiņus procentus no projekta attiecināmajām izmaksām.

89. Šo noteikumu 69. punktā minētajos gadījumos atbalstāmās darbības atbalsta pretendents var uzsākt un šo noteikumu 88. punktā minētās izmaksas attiecināt pēc projekta iesnieguma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā, ievērojot Komisijas regulas Nr. 651/2014 6. panta 2. punktā minētos nosacījumus par stimulējošo ietekmi. Projekta īstenošanu uzsāk atbilstoši Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 23. punktam pēc projekta iesnieguma iesniegšanas.

90. Šo noteikumu 88. punktā minēto izmaksu apmērs vienam projektam nepārsniedz:

90.1. 10 000 *euro* šo noteikumu 51.2. un 51.3. apakšpunktā minēto atbalsta pretendentu iesniegtajiem projektiem;

90.2. 30 000 *euro* šo noteikumu 51.1. un 53.2.4. apakšpunktā minēto atbalsta pretendentu iesniegtajiem projektiem.

91. Šo noteikumu 90.1. un 90.2. apakšpunktā vienam projektam noteiktās izmaksas nav apvienojamas.

92. Datums, kurā pieņemts Lauku atbalsta dienesta šo noteikumu 4. punktā minētais lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu, uzskatāms par valsts atbalsta piešķiršanas dienu.

93. Lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 651/2014 pieņem līdz 2023. gada 31. decembrim.

94. Ja tiek pārkāptas šajos noteikumos noteiktās komercdarbības atbalsta kontroles normas, tostarp nosacījumi, kas izriet no Komisijas regulas Nr. 651/2014, atbalsta saņēmējam ir pienākums atmaksāt Lauku atbalsta dienestam visu nelikumīgi saņemto komercdarbības atbalstu kopā ar procentiem no līdzekļiem, kas ir brīvi no

komercdarbības atbalsta, atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļas nosacījumiem.

2.6. Atbalsta saņemšanas nosacījumi intervencē "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"

95. Intervences mērķis ir uzlabot infrastruktūru, kas attiecas uz lauksaimniecības attīstību, meža ražības palielināšanu, audzes veselības un kokmateriālu kvalitātes uzlabošanu, saglabājot un uzlabojot meža ilgtermiņa ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, uzturot bioloģisko daudzveidību un nodrošinot klimata pārmaiņu mazināšanu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas palielināšanu.

96. Šo noteikumu 1.6. apakšpunktā minētas intervences atbalsta pretendents:

96.1. pašvaldība, arī pašvaldības kapitālsabiedrība, kas īsteno pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju pārbūvi vai atjaunošanu lauksaimniecības vai meža zemē;

96.2. valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājs vai tiesiskais valdītājs, kas plāno īstenot projektu lauksaimniecības vai meža zemē;

96.3. valsts zinātniskā institūcija, kas veic lauksaimniecisko darbību.

97. Atbalsta pretendenta īpašumā, nomā vai tiesiskajā valdījumā ir:

97.1. meliorācijas kadastrā reģistrēta pārbūvējama vai atjaunojama meliorācijas sistēma;

97.2. zeme, uz kuras plānota meliorācijas sistēmas pārbūve vai atjaunošana.

98. Šo noteikumu 97. punktā minētajā nomas gadījumā nomas līgums paredz meliorācijas sistēmas pārbūvi, atjaunošanu.

99. Šo noteikumu 1.6. apakšpunktā minētajā intervencē, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, atbalsta ieguldījumus valsts, valsts nozīmes vai pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu pārbūvē un atjaunošanā, pašvaldības hidrotehnisko būvju pārbūvē vai atjaunošanā lauksaimniecības vai meža zemē, tostarp pārbūvētajam vai atjaunotajam meliorācijas objektam piegulošu brauktuvju klātņu pārbūvē vai atjaunošanā (bez seguma).

100. Atbalstu meliorācijas sistēmas atjaunošanai un pārbūvei piešķir, ja tā atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

100.1. būvdarbi meliorācijas sistēmā notikuši vairāk nekā pirms 15 gadiem no projekta iesniegšanas dienas;

100.2. projektā paredzētajos meliorācijas sistēmas atjaunošanas darbos izrokamās grunts apjoms, rēķinot tikai vaļējo meliorācijas sistēmu izbūvē izraktās grunts apjomu, ir vismaz 30 procentu no atjaunojamās meliorācijas sistēmas izbūvē izraktās grunts apjoma (kubikmetros).

101. Normatīvajos aktos par riska ūdensobjektiem noteiktajos riska ūdensobjektu sateces baseinos atbalstu par meliorācijas sistēmu pārbūvi un atjaunošanu saņem tikai par videi draudzīgu meliorācijas sistēmu izveidi saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumu.

102. Atbalstu nepiešķir meliorācijas sistēmas pārbūvei vai atjaunošanai:

102.1. *Natura 2000* teritorijās, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju stingrā režīma zonā, dabas lieguma zonā un dabas parka zonā, izņemot gadījumu, ja meliorācijas sistēmu pārbūvi vai atjaunošanu paredz īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāns vai pieļauj īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzību un izmantošanu regulējošie normatīvie akti, kā arī mikroliegumos vai bioloģiski vērtīgajos zālajos;

102.2. dabiskās ūdenstecēs un ūdenstecēs, kas atzītas par Eiropas Savienības nozīmes saldūdens biotopiem.

103. Atbilstoši šo noteikumu 6. pielikumā minētajiem projektu atlases kritērijiem – priekšroka saņemt publisko finansējumu ir pretendents, kam ir mazāks koeficients. Koeficientu aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$K = F/G$, kur

K – koeficients, kas raksturo publiskā finansējuma apmēru uz vienu lauksaimniecības vai mežsaimniecības infrastruktūras būvējamās, pārbūvējamās vai atjaunojamās meliorācijas sistēmas metru (*euro/m*);

F – atbalsta apmērs (*euro*);

G – lauksaimniecības infrastruktūras būvējamās, pārbūvējamās vai atjaunojamās meliorācijas sistēmas garums (m).

104. Šo noteikumu 96.1. , 96.2. un 96.3. apakšpunktā minētā atbalsta pretendenta iesniegtajos projektos attiecināmas ir vispārējās izmaksas (tajā skaitā uzmērīšanas darbi pirms iekļaušanas meliorācijas kadastrā, būvprojektēšanas, ekspertīzes, būvuzraudzības un autoruzraudzības pakalpojumi, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi), kas tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu un nepārsniedz:

104.1. septiņus procentus no šo noteikumu 105. punktā minētajām attiecināmajām izmaksām – šo noteikumu 96.1. un 96.3. apakšpunktā minētā atbalsta pretendenta iesniegtajam projektam;

104.2. 15 procentu no šo noteikumu 105. punktā minētajām attiecināmajām izmaksām – šo noteikumu 96.2. apakšpunktā minētā atbalsta pretendenta iesniegtajam projektam.

105. Šo noteikumu 1.6. apakšpunktā minētajā intervencē attiecināmās izmaksas ir meliorācijas sistēmas, hidrobūves pārbūves un atjaunošanas būvdarbu izmaksas, meliorācijas objektam piegulošās brauktuves klātnes pārbūves un atjaunošanas (bez seguma) izmaksas, videi draudzīgu meliorācijas sistēmu ierīkošanas

izmaksas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, bet nepārsniedzot Zemkopības ministrijas izstrādātās un publicētās Vadlīnijās maksimālo attiecināmo izmaksu publiskā finansējuma aprēķināšanai minētās izmaksas.

106. Valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūvē un atjaunošanā attiecināma ir finanšu rezerve neparedzētiem izdevumiem, bet ne vairāk kā līdz pieciem procentiem no projekta būvdarbu attiecināmajām izmaksām. Projekta finanšu rezervi izmanto šo noteikumu 105. punktā minēto attiecināmo izmaksu segšanai, pirms tam to saskaņojot ar Lauku atbalsta dienestu.

107. Drenu sistēmas pārbūves un atjaunošanas izmaksas nepārsniedz 20 procentus no šo noteikumu 105. punktā minētajām projekta izmaksām. Šis nosacījums neattiecas uz šo noteikumu 96.2. un 96.3. apakšpunktā minēto atbalsta pretendentu.

108. Šo noteikumu 96.2. apakšpunktā minētais atbalsta pretendents attiecināmo izmaksu summu var precizēt pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas, iesniedzot Lauku atbalsta dienestā attiecīgu pamatojumu grozījumu izdarīšanai projekta iesniegumā.

109. Lai pieteiktos atbalstam, atbalsta pretendents saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā iesniedz šo noteikumu 157. punktā minētus dokumentus. Papildus iesniedz:

109.1. meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju tehniskās pārbaudes atzinuma kopiju vai būves tehniskās apsekošanas atzinuma kopiju, ja projekta iesniegumam nav pievienots būvprojekts. Atzinumā norāda šo noteikumu 99., 100.1. un 100.2. apakšpunktā minēto informāciju. Ja plānota videi draudzīgu meliorācijas sistēmu elementu izbūve, atzinumā norāda attiecīgos elementus un to izmērāmos kritērijus saskaņā ar šo noteikumu 5. pielikumu;

109.2. valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūves un atjaunošanas gadījumā – meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju tehniskās pārbaudes atzinuma vai būves tehniskās apsekošanas atzinuma kopiju kopā ar būvprojektu;

109.3. Dabas aizsardzības pārvaldes apliecinājumu par paredzētās darbības atbilstību īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānam un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem, ja meliorācijas sistēmas pārbūvē vai atjauno *Natura 2000* teritorijās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;

109.4. valdījumu apliecinājošus dokumentus par zemi, uz kuras notiks projektā paredzētie darbi, ja projekta iesnieguma iesniegšanas dienā nekustamais īpašums nav atbalsta pretendenta īpašumā (izņemot šo noteikumu 96.2. apakšpunktā minēto atbalsta pretendentu);

109.5. pašvaldības domes lēmuma kopiju par piedalīšanos projektā un visu ar projekta īstenošanu saistīto saistību uzņemšanos, norādot projekta kopējās izmaksas un

priekšfinansēšanas avotus, – šo noteikumu 96.1. apakšpunktā minētie atbalsta pretendenti;

109.6. apliecinājumu par īpašuma vai valdījuma tiesībām uz pārbūvēto vai atjaunojamo meliorācijas sistēmu – šo noteikumu 96.2. apakšpunktā minētie atbalsta pretendenti, ja Lauku atbalsta dienesta rīcībā nav šādas informācijas.

110. Šo noteikumu 96.2. apakšpunktā minētais atbalsta pretendents valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūves un atjaunošanas gadījumā šo noteikumu 157.6. un 157.7. apakšpunktā minētos dokumentus, kā arī iepirkuma dokumentus, kas saistīti ar būvniecības izmaksām, iesniedz ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc pēdējās iepirkuma procedūras pabeigšanas.

2.7. Kopējie atbalsta saņemšanas nosacījumi

111. Šo noteikumu ietvaros atbalsta pretendents ir saimnieciskās darbības veicējs un tā saistītās personas, tostarp viens vienots uzņēmums atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības vispārējās kārtības lauku un zivsaimniecības attīstībai.

112. Atbalstu drīkst kumulēt ar citu investīciju atbalstu, attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, ievērojot, ka maksimālo atbalsta intensitāti var palielināt atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 2. decembra Regulas (ES) 2021/2115, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013, (turpmāk – Padomes regula (ES) 2021/2115) 73. panta 4. punkta nosacījumiem.

113. Lauku atbalsta dienests vērtē atbalsta pretendenta atbilstību grūtībās nonākuša saimnieciskās darbības veicēja statusam atbilstoši Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības vispārējā kārtība lauku un zivsaimniecības attīstībai. Grūtībās nonākuša saimnieciskās darbības veicēja statusu nevērtē, ja atbalsta pretendents ir fiziska persona, zemnieku saimniecība, zvejnieku saimniecība, biedrība vai nodibinājums.

114. Atbalsta pretendents projekta iesniegumā apliecina saimnieciskās darbības ekonomisko dzīvotspēju. Ekonomiskās darbības rādītājus izvērtē saskaņā ar šajos noteikumos minētajiem ekonomiskās dzīvotspējas kritērijiem atbilstoši šo noteikumu 115., 116. un 118. punktā minētajām prasībām.

115. Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa nepārsniedz 70 000 *euro* (izņemot šo noteikumu 1.6. apakšpunktā minēto intervenci), atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz

finanšu informāciju par saimnieciskās darbības veicēja ekonomisko dzīvotspēju, ražošanas apjomu un izmaksām, kā arī pamatojumu ieguldījumu saistībai ar sasniedzamiem rādītājiem. Ekonomisko dzīvotspēju apliecina pozitīvs ieņēmumu un izdevumu kopsavilkums projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas. Naudas plūsmas atlikums katra gada beigās ir pozitīvs.

116. Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa ir no 70 001 līdz 700 000 *euro* (izņemot šo noteikumu 1.6. apakšpunktā minēto intervenci), atbalsta pretendents:

116.1. Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz finanšu informāciju par ražošanas apjomu, ieņēmumu un izdevumu kopsavilkumu, bilanci par pēdējo noslēgto gadu, kā arī pamatojumu ieguldījumu saistībai ar sasniedzamajiem rādītājiem;

116.2. atbilst vismaz diviem no šādiem ekonomiskās dzīvotspējas rādītājiem pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas:

116.2.1. pašu kapitāla attiecība pret aktīvu kopsummu ir vismaz 0,20;

116.2.2. apgrozāmo līdzekļu attiecība pret īstermiņa kreditoru saistībām ir vismaz 1,00, bet attiecībā uz kooperatīvo sabiedrību, jaunu kooperatīvo sabiedrību vai kooperatīvo sabiedrību apvienību – vismaz 0,8. Nākamā perioda ieņēmumu daļā ietvertais valsts un Eiropas Savienības atbalsts nav uzskatāms par īstermiņa kreditoru saistībām;

116.2.3. saskaitot tīro peļņu un nolietojumu, kas reizināts ar 50 procentiem, summa ir vismaz nulle.

117. Šo noteikumu 51.2. apakšpunktā minēto atbalsta pretendentu ekonomisko dzīvotspēju nosaka atbilstoši šo noteikumu 116.2. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, ja projekta iesnieguma kopējā attiecināmo izmaksu summa ir lielāka par 70 000 *euro*.

118. Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz 700 000 *euro* atbalsta pretendents:

118.1. Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz informāciju par ražošanas apjomu, ieņēmumu un izdevumu kopsavilkumu, kā arī biznesa plānu, kurā ietver informāciju par:

118.1.1. saimnieciskās darbības veicēja pašreizējo darbību un mērķiem;

118.1.2. tirgus un konkurentu aprakstu;

118.1.3. ieguldījumu saistību ar sasniedzamajiem rādītājiem;

118.1.4. produkta ražošanas tehnoloģisko procesu aprakstu;

118.1.5. sadarbības partneru aprakstu;

118.1.6. galvenos riska faktoros un plānotos pasākumus to novēršanai;

118.2. vismaz diviem no šo noteikumu 116.2. apakšpunktā minētajiem ekonomiskās dzīvotspējas rādītājiem pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas.

119. Atbalsta saņēmējs visu projekta īstenošanas un uzraudzības laiku:

119.1. nodrošina projekta atbilstību konkrētās intervences mērķim;

119.2. neaizvieto esošos pamatlīdzekļus.

120. Par pamatlīdzekļu aizvietošanu neuzskata:

120.1. papildu investīcijas esošajos pamatlīdzekļos, kas vecāki par 10 gadiem. Papildinot esošos pamatlīdzekļus, kas jaunāki par 10 gadiem, tie jāsauglabā projekta īstenošanas vietā vismaz piecus gadus pēc projekta īstenošanas vai līdz pamatlīdzekļa nolietojuma 10 gadiem;

120.2. tādu pamatlīdzekļu iegādi, kuru jauda, ražība, celtspēja ir vismaz par 25 procentiem lielāka nekā saimniecībā vai saimnieciskās darbības veicēja esošā pamatlīdzekļa ražošanas jauda;

120.3. tāda pamatlīdzekļa iegādi, kurš būtiski maina ražošanas vai tehnoloģiju raksturu;

120.4. jaunbūvi, pārbūvi un būves atjaunošanu, ja būve tiek tehniski uzlabota;

120.5. meliorācijas sistēmu pārbūvi un atjaunošanu, ja meliorācijas sistēma ir vecāka par 15 gadiem vai ja projektā paredzētajos meliorācijas sistēmas atjaunošanas darbos izrokamās grunts apjoms, rēķinot tikai vaļējo meliorācijas sistēmu izbūvē izraktās grunts apjomu (kubikmetros), ir vismaz 30 procentu no atjaunojamās meliorācijas sistēmas izbūvē izraktās grunts apjoma (kubikmetros).

121. Šo noteikumu 1.1., 1.2. un 1.5. apakšpunktā minētajās intervencēs atbalsta pretendenti ir tiesīgi īstenot kopprojektu, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

121.1. kopprojekta dalībnieki noslēdz attiecīgu līgumu vismaz ar septiņus gadus ilgu darbības termiņu. Līgumā paredz atbildības un izmaksu sadalījumu, norēķinu kārtību starp kopprojekta dalībniekiem un saistības, kas izriet no projekta īstenošanas, atbalsta pretendenta tiesības pārstāvēt kopprojektā iesaistītās personas, iesniegt projekta iesniegumu, īstenot projektu un saņemt atbalstu, kā arī saņemtā atbalsta sadalījumu starp kopprojekta dalībniekiem. Notariāli apliecinātu kopprojekta līgumu iesniedz un atbalstu saņem viens no kopprojekta dalībniekiem. Kopprojekta īstenošanā var izmantot darījumu kontu. Kopprojektā īstenotais ieguldījums nav izmantojams pakalpojuma sniegšanai;

121.2. kopprojekta dalībnieki apliecina savu ekonomisko dzīvotspēju;

121.3. šo noteikumu 12. punktā, 21. punktā, 39. punktā, 55. punktā minētos rādītājus vai mērķus sasniedz katrs kopprojekta dalībnieks atsevišķi;

121.4. kopprojekta dalībnieki atbilst normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai;

121.5. kopprojekta dalībnieki uzraudzības periodā ievēro normatīvajos aktos par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai noteiktās prasības un saistības, ko tie uzņēmušies uzraudzības periodā.

122. Lauku atbalsta dienests, vērtējot kopprojekta dalībnieku iesniegto projekta iesniegumu, ņem vērā visus kopprojekta dalībnieku datus kopā. Finansējumu

kopprojektam piešķir no tās saimniecību grupas finansējuma, kurai atbilst pēc apgrozījuma lielākais kopprojekta dalībnieks.

123. Pēc kopprojekta īstenošanas atbalsta saņēmējs vienlaikus ar maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā iesniedz pārskatu par kopprojekta attiecināmo izmaksu sadalījumu starp kopprojekta dalībniekiem ar visu kopprojekta dalībnieku apliecinājumu un dokumentus, kas apliecina ar kopprojekta īstenošanu saistītās izmaksas.

124. Šo noteikumu 12.1. un 55. punktus minētos investīciju projekta rezultātīvos rādītājus un attiecīgus mērķus atbalsta pretendents norāda projekta iesniegumā.

125. Lauku atbalsta dienests vērtē plānoto ieguldījumu atbilstību sasniedzamajiem mērķiem, kā arī sasniedzamo mērķu samērīgumu ar kopējo attiecināmo izmaksu apmēru.

126. Šo noteikumu 1.1. , 1.3. un 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē, ja projekts paredz lopkopības saimniecībās būvniecības un stacionāru iekārtu uzstādīšanu, Lauku atbalsta dienests Valsts vides dienesta tīmekļvietnē pārbauda informāciju par A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju vai C kategorijas piesārņojošas darbības reģistrāciju, kā arī šo noteikumu 1. punktā minētajās intervencēs pārbauda atbilstoši Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas, administrēšanas un uzraudzības vispārējai kārtībai lauku un zivsaimniecības attīstībai vai atbalsta pretendenta projekta iesnieguma apstiprināšanas brīdī nav konstatēts atkārtots vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpums jomā, kurā tiek plānots veikt ieguldījumus.

127. Atbalstu investīcijām piešķir, ja atbalsta pretendents attiecībā uz dzīvnieku novietni izpilda prasības, kas paredzētas normatīvajos aktos par īpašajām prasībām piesārņojošām darbībām dzīvnieku novietnēs. Gadoties jauns lauksaimnieks pirms piesārņojošas darbības uzsākšanas un 24 mēnešu laikā kopš saimniecības dibināšanas brīža var pretendēt uz atbalstu, lai, uzsākot piesārņojošo darbību, nodrošinātu dzīvnieku novietnes atbilstību prasībām, kas paredzētas normatīvajos aktos par īpašajām prasībām piesārņojošām darbībām dzīvnieku novietnēs.

128. Ja atbalsta saņēmējs, īstenojot projektu šo noteikumu 1.1. un 1.5. apakšpunkta intervencē, nepārvaramas varas dēļ, no tā neatkarīgu vispārēju tirgus pārmaiņu vai tādu vispārēju cenu izmaiņu dēļ kā, piemēram, valsts ekonomiskā krīze, pēc projekta īstenošanas nerasniedz attiecīgos rādītājus (šo noteikumu 12.1. un 55. punktā) minētos projekta iesniegumā norādītos rādītājus vai īstenojot projektu šo noteikumu 1.1. un 1.5. apakšpunkta intervencē, nerasniedz šo noteikumu 13. punktā minētos rādītājus, ja atbalsta saņēmējam tie ir saistoši, atbalsta saņēmējs, sniedzot pamatojumu, ir tiesīgs lūgt Lauku atbalsta dienestu:

128.1. pārskatīt plānoto rādītāju palielinājumu vai pagarināt plānoto rādītāju palielinājuma sasniegšanu par vienu gadu;

128.2. pagarināt projekta uzraudzības periodu plānoto rādītāju sasniegšanai.

129. Lai pieteiktos atbalstam, atbalsta pretendents saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā iesniedz šo noteikumu 157. punktā minētus dokumentus.

130. Ja šo noteikumu 1.1., 1.2., 1.3. un 1.4. minētās intervencēs pēc projektu iesniegumu sarindošanas to atlasē punktu skaits ir vienāds atbilstoši šo noteikumu 1., 7., 8., 9. un 10.pielikumā minētajiem projektu atlases kritērijiem priekšroka saņemt publisko finansējumu ir atbalsta pretendents, kas iepriekšējos periodos nav saņēmis publisko finansējumu. Ja ir vienāds punktu skaits un atbalsta pretendents no 2014.gada nav saņēmis publisko finansējumu vai saņēmis mazāko publisko finansējumu, priekšroka saņemt publisko finansējumu ir atbalsta pretendents, kam projekta īstenošanai paredzētas mazākas attiecināmās izmaksas.

131. Atbalsta saņēmējs šo noteikumu 11.1., 11.3., 22.1., 22.2., 22.3., 22.4., 22.6., 34.2., 34.3., 40.2., 40.3. un 53.1. apakšpunktā minētās aktivitātes uzsāk īstenot sešu mēnešu laikā, bet šo noteikumu 11.2., 22.7., 22.8., 34.1., 40.1., 53.2. apakšpunktā un 99. punktā minētās aktivitātes – deviņu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Ja projektu šo noteikumu 11.1., 11.3., 22.1., 22.2., 22.3., 22.4., 22.6., 34.2., 34.3., 40.2., 40.3. un 53.1. apakšpunktā minētajā aktivitātē īsteno kopā ar šo noteikumu 11.2., 22.7., 22.8., 34.1., 40.1., 53.2. apakšpunktā un 99. punktā minētajām aktivitātēm, projektu sāk īstenot deviņu mēnešu laikā pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Šī prasība neattiecas uz valsts nozīmes meliorācijas sistēmu tiesisko valdītāju.

132. Valsts nozīmes meliorācijas sistēmu tiesiskais valdītājs šo noteikumu 99. punktā minēto intervenci sāk īstenot 12 mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

133. Šo noteikumu 131. un 132. punktā minētais nosacījums uzskatāms par izpildītu, ja atbalsta saņēmējs:

133.1. Lauku atbalsta dienestā ir iesniedzis apliecinājumu par būvdarbu uzsākšanu un papildinātu būvatļaujas kopiju ar būvvaldes atzīmi par būvdarbu uzsākšanu. Šos dokumentus neiesniedz, ja tie ir pieejami Būvniecības informācijas sistēmā;

133.2. ir iegādājies vismaz vienu no projektā paredzētajiem pamatlīdzekļiem, kura vērtība veido vismaz 10 procentu no paredzētās pamatlīdzekļu iegādes summas;

133.3. ir noslēdzis līgumu un samaksājis avansu vismaz 20 procentu apmērā no paredzētās iegādes summas.

134. Ja projekta iesniegumā tiek paredzēta jauna būvniecība, būves atjaunošana un pārbūve, tad atbilstoši normatīviem aktiem, kas regulē būvniecības nozari, atbalsta saņēmējs nodrošina būvdarbiem nepieciešamo dokumentu saskaņošanu un nepieciešamo atzīmju izdarīšanu Būvniecības informācijas sistēmā.

135. Lai šo noteikumu 1. punktā minētajās intervencēs noteiktu projekta iesnieguma sagatavošanas attiecināmās izmaksas un ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu tieši saistītās attiecināmās izmaksas atbilstoši regulas 2021/2115 83. panta 1. punkta "d" apakšpunktam, Zemkopības ministrija izstrādā un publicē vienotās likmes aprēķina metodiku. Zemkopības ministrijas vienotās likmes aprēķina metodiku nepiemēro, ja atbalsta pretendents ir Publisko iepirkumu likuma 1. panta 19. punktā minētais pasūtītājs vai šo noteikumu 69. punktā minētajos gadījumos.

136. Atbalstu par šo noteikumu 16.1., 34.3., 41.1., 41.2., 41.3., 41.9. un 64.1. apakšpunktā, kā arī 22. punktā minētajām attiecināmajām izmaksām piešķir, piemērojot tehnikas un iekārtu katalogu, ko ievieš saskaņā ar Zemkopības ministrijas izstrādāto un publicēto tehnikas un iekārtu vienību izmaksu standarta likmes metodiku, izņemot:

136.1. šo noteikumu 16.1.7., 16.1.20., 22.5.3., 22.5.4., 22.7., 22.8., 34.3.3. un 64.1.3. apakšpunktā minētās attiecināmās izmaksas, ja vien tās nav saistītas ar tehnikas un iekārtu funkcionalitāti;

136.2. ja atbalsta pretendents ir Publisko iepirkumu likuma 1. panta 19. punktā minētais pasūtītājs.

137. Šo noteikumu 16., 22., 34., 41. un 64. punktā minētajās izmaksās iekļauj arī vienreizējās izmaksas, kas saistītas ar iekārtu uzstādīšanu, lai nodrošinātu to atbilstošu darbību.

138. Ja atbalsta pretendents neparedz publisko finansējumu iekārtu uzstādīšanai, tās uzstāda un nodod ekspluatācijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par iekārtu uzstādīšanas un lietošanas kārtību. Publisko finansējumu par minētajām iekārtām saņem tikai pēc to nodošanas ekspluatācijā un apliecinošu dokumentu iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā.

139. Maksimālo attiecināmo izmaksu publiskā finansējuma aprēķinā ietver visas ar objekta būvniecību saistītās izmaksas, tajā skaitā iekšējo un ārējo ūdensvadu, iekšējās un ārējās kanalizācijas, iekšējās un ārējās elektroapgādes, ventilācijas un apkures sistēmas izmaksas, kā arī šo noteikumu 143. punktā minētās izmaksas. Būvju tehniskajā projektā vai tehnoloģiskajā daļā norādīto stacionāro iekārtu un to aprīkojuma iegādes izmaksas neattiecinā uz Zemkopības ministrijas izstrādātās un publicētās Vadlīnijās maksimālo attiecināmo izmaksu publiskā finansējuma aprēķināšanai minētajām izmaksām.

140. Šo noteikumu 1. punktā minētajās intervencēs jaunas būvniecības un pārbūves izmaksas, tai skaitā būvmateriālu iegādes izmaksas nepārsniedz Zemkopības ministrijas izstrādātās un publicētās Vadlīnijās maksimālo attiecināmo izmaksu publiskā finansējuma aprēķināšanai minētās izmaksas.

141. Ja projektā paredzētās jaunās būvniecības, pārbūves vai atjaunošanas izmaksas konkrētajam būves tipam pārsniedz noteiktās maksimālās attiecināmās izmaksas un tās ir nepieciešamas projekta mērķu sasniegšanai, projekta iesniegumu nenoraida, ja atbalsta pretendents pilnībā sedz izmaksu starpību.

142. Attiecināmas ir tikai tās būvprojekta tāmes pozīcijas un būvmateriāli, kas ir tiešā veidā saistīti ar attiecīgā šo noteikumu 1. punktā minēto intervencu mērķa sasniegšanu.

143. Par attiecināmām izmaksām uzskata šādas tieši ar ražošanu nesaistītas izmaksas, ja telpu platība kvadrātmetros vai apjoms kubikmetros nepārsniedz 10 procentus no projektā paredzētās būves kopējās platības kvadrātmetros vai apjoma kubikmetros:

143.1. jaunu administratīvo telpu būvniecības vai esošo telpu pārbūves izmaksas;

143.2. palīgtelpu ierīkošanas izmaksas, ja projekta iesniegumā ir izskaidrota to funkcionālā izmantošana;

143.3. personāla atpūtas telpu un citu telpu ierīkošanas izmaksas.

144. Šo noteikumu 1. punktā minētajās intervencēs ir noteiktas šādas neattiecināmās izmaksas:

144.1. procentu maksājumi, maksa par naudas pārskaitījumiem, valūtas maiņas komisijas maksājumi un valūtas kursa svārstību dēļ radušies zaudējumi;

144.2. naudas sodi, līgumsodi un tiesas prāvu izmaksas;

144.3. tādu apakšlīgumu slēgšana, kuri mākslīgi un nepamatoti palielina projekta izmaksas un kuros samaksa ir noteikta procentos no kopējām projekta izmaksām;

144.4. izmaksas, kas saistītas ar jebkuru piegādi, pakalpojumu vai darbu, par kuru nav rīkota atbilstoša iepirkuma procedūra saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu;

144.5. esošo būvju uzturēšanas izmaksas;

144.6. tehniskās apkopes, rezerves daļu un ekspluatācijas izdevumi;

144.7. atlīdzība personālam;

144.8. nodokļi un nodevas, izņemot pievienotās vērtības nodokli, ja tas nav atgūstams no valsts budžeta;

144.9. tādu transportlīdzekļu izmaksas, kas nav paredzēti specifisku darbu veikšanai, izņemot šo noteikumu 16.1.17. un 16.1.18. apakšpunktā minētos transportlīdzekļus;

144.10. izmaksas, kas radušās pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, izņemot šo noteikumu 104. un 137. punktā minētās izmaksas;

144.11. izmaksas, kas nav attiecināmas saskaņā ar regulas 2021/2115 73. panta 3.punktu;

144.12. pamatlīdzekļu izmaksas tādu izejvielu ražošanai vai transportēšanai, kas paredzētas enerģijas ražošanai no lauksaimniecības vai mežsaimniecības izcelsmes biomasas nolūkā gūt ieņēmumus, un rakšanas tehnikas (ekskavatoru) un celmu frēzes iegādes izmaksas.

145. Lauku atbalsta dienests saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai piemēro attiecināmo izdevumu samazinājumu aktivitāšu īstenošanas un mērķu sasniegšanas laika grafikā noteiktajā termiņā nepabeigto darbu izmaksām, kā arī izmaksām, kas pārsniedz vidējās izmaksas vai daļēji atbilst šo noteikumu prasībām.

146. Augļu un dārzeņu nozarē atbalstu nepiešķir par izmaksām, kas attiecināmas saskaņā Regulas 2021/2115 50.pantu.

3. Publiskā finansējuma veids un apmērs

147. 2023.–2027. gada plānošanas periodā pieejamo maksimālo attiecināmo izmaksu apmēru, atbalsta intensitāti (4. un 11. pielikums) saskaņā ar Regulas 2021/2115 73. panta 4. punktu nosaka atsevišķi katram pretendenta, ņemot vērā tā saistītās personas (kopprojekta īstenošanas gadījumā – tikai attiecināmās izmaksas katram kopprojekta dalībniekam).

148. Maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs atbalsta pretendenta, nepārsniedzot šo noteikumu 151.punktā noteikto maksimālo apmēru vienam atbalsta pretendenta:

148.1. mazo saimniecību grupā - šo noteikumu 1.1. , 1.2. , 1.3. un 1.4. apakšpunktā minētās intervencēs kopā 250 000 *euro*;

148.2. vidējo saimniecību grupā - šo noteikumu 1.1. , 1.2. , 1.3. un 1.4. apakšpunktā minētās intervencēs kopā 500 000 *euro*;

148.3. lielo saimniecību grupā - šo noteikumu 1.2. , 1.3. un 1.4. apakšpunktā minētās intervencēs kopā 750 000 *euro*.

149. Šo noteikumu 148. punktā minēto maksimālo attiecināmo izmaksu apmēru nosaka, ņemot vērā atbalsta pretendenta un tā saistīto personu saņemto attiecināmo izmaksu apmēru un tā klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās ieguldījumu apmēru pārejas periodā 2021. – 2022. gadā LAP 2014–2020 pasākuma "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās":

149.1. attiecīgi noteikumu 148.1. , 148.2. vai 148.3. apakšpunktā minētais maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs tiek samazināts par minētā periodā saņemto attiecināmo izmaksu apmēru.

149.2. ja atbalsta saņēmējs nerasniedza klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās ieguldījumu apmēru konkrētajai saimniecību grupai, tas sākotnēji pretendē tikai uz atbalstu ieguldījumiem šo noteikumu 1.2., 1.3. vai 1.4. apakšpunktos minētās intervencēs.

150. Atbalsta saņēmējs no šo noteikumu 148.1. un 148.2. apakšpunktā minētās attiecināmo izmaksu summas paredz ieguldījumus šo noteikumu 1.2., 1.3. vai 1.4. apakšpunktā minētās intervencēs vienā vairākos projektos kopumā vismaz šādā apmērā, ieskaitot pārejas periodā veikto ieguldījumu 2021.-2022.gadam veikto ieguldījumu:

150.1. 20 procentu apmērā – mazo saimniecību grupā;

150.2. 40 procentu apmērā – vidējo saimniecību grupā.

151. Šo noteikumu 148. punktā noteiktais maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs vienam atbalsta pretendētājam šo noteikumu 1.1. , 1.2. , 1.3. un 1.4. apakšpunktā minētajā intervencē nepārsniedz tā ieņēmumus no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes pēdējos divos noslēgtajos gados, ņemot vērā gadu ar augstāko ieņēmumu rādītāju, vai, ja atbalsta pretendents dibināts pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, nepārsniedz pēdējā noslēgtā gada ieņēmumus no lauksaimniecības produktu ražošanas un pārstrādes vairāk pat trim reizēm.

152. Atbalsta pretendētājam, izņemot lauku saimniecību, kas ražo primāros lauksaimniecības produktus graudkopības nozarē, var tikt piemērotas atkāpes no šo noteikumu 152. punktā noteiktajām maksimālajām izmaksām saimniecību grupai, bet nepārsniedzot 750 000 *euro*, ja minētais atbalsta pretendents izmantojot daudzgadu konsultāciju pakalpojumus lauksaimniecības nozarē uzņēmējdarbības attīstībai un konkurētspējas veicināšanai, ir sagatavojis saimniecības ilgtermiņa attīstības plānu. Atbalsta pretendents reizē ar projekta iesniegumu iesniedz šo noteikumu 159.4. apakšpunktā minētus dokumentus noteiktajā termiņā, un papildu iesniedz saimniecības ilgtermiņa attīstības plānu.

153. Maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs vienam atbalsta pretendētājam šo noteikumu 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē atbilst 54. punktā noteiktiem nosacījumiem, un nav lielāks par pretendenta neto apgrozījumu no lauksaimniecības produktu pārstrādes un ražošanas pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas vairāk par piecām reizēm.

154. Šo noteikumu 148. punktā minēto maksimālo attiecināmo izmaksu ierobežojumu nepiemēro kooperatīvajām sabiedrībām, kooperatīvo sabiedrību apvienībām.

155. Projekta uzraudzības periods ir pieci gadi pēc tā īstenošanas, bet projektiem, kas īstenoti gaļas liellopu audzēšanas nozarē vai ilggadīgo augļkopības kultūru stādījumu ierīkošanā, – septiņi gadi. Ja prece iegādāta, izmantojot finanšu līzings līdzekļus, uzraudzības periods ir pieci gadi pēc līzings līgumā noteikto atbalsta saņēmēja visu saistību izpildes, līzings objekta vērtības izmaksāšanas līzings kompānijai un iegādātās preces pārņemšanas īpašumā.

156. Ja šo noteikumu 12.1., 13., 21., 28., 39., 55. vai 60. punktā minētie rādītāji netiek sasniegti, Lauku atbalsta dienests saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai pieņem lēmumu saskaņā ar Zemkopības ministrijas apstiprinātajām vadlīnijām par finanšu korekcijas piemērošanu lauku attīstības projektveida intervencēs un zivsaimniecības projektos.

4. Iesniedzamie dokumenti

157. Lai pieteiktos atbalstam, atbalsta pretendents saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību lauku un zivsaimniecības attīstībai Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā iesniedz šādus dokumentus:

157.1. projekta iesniegumu, kurā norāda:

157.1.1. intervenci, uz kuru piesakās;

157.1.2. informāciju par atbalsta pretendentu projekta iesnieguma iesniegšanas mēneša pirmajā datumā – darbības aprakstu, raksturojošos rādītājus, ražošanas ēkas un būves, tehniku un iekārtas, saņemto publisko finansējumu;

157.1.3. informāciju par projektu – projekta mērķi, projekta aprakstu, projekta īstenošanas vietu, investīciju rezultātā sasniedzamos rādītājus;

157.1.4. finanšu informāciju;

157.1.5. iesniegtos dokumentus;

157.2. atbalsta pretendenta deklarāciju atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai;

157.3. šo noteikumu 45. punktā un 48.2. apakšpunktā minēto informāciju;

157.4. kopā ar projekta iesniegumu, ja piemēro šo noteikumu 152. punktu, vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu – kredītiestādes, līzings sabiedrības vai krājaizdevu sabiedrības lēmumu par kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai tiks ņemts kredīts, vai dokumentus, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību, ja projekta īstenošanā atbalsta pretendents plāno ieguldīt privātos (izņemot kredītu) naudas līdzekļus, – par projektiem, kuru kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz 300 000 *euro*. Ja projektā paredzēti būvniecības darbi, kredītiestādes vai krājaizdevu sabiedrības lēmumu par kredīta piešķiršanu vai dokumentu, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību, ieguldot privātos līdzekļus,

iesniedz deviņu mēnešu laikā no lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu;

157.5. zemesgrāmatā reģistrēta ilgtermiņa nomas līguma kopiju vai zemesgrāmatā ierakstītas apbūves tiesības, ja projektā plānota jauna būvniecība:

157.5.1. vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas par jaunu būvniecību, pārbūvi, atjaunošanu, ilggadīgo augļkopības kultūraugu stādījumu ierīkošanu (turpmāk – stādījumi), par nekustamo īpašumu, kurā, īstenojot projektu, paredzēts būvēt jaunas vai pārbūvēt esošās būves, ierīkot stādījumus, pārbūvēt vai atjaunot meliorācijas sistēmas vai attīstīt lauksaimniecības infrastruktūru;

157.5.2. vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas par nekustamo īpašumu, kurā, īstenojot projektu, paredzēts uzstādīt stacionāros pamatlīdzekļus;

157.6. iepirkuma procedūru apliecinošus dokumentus, tai skaitā iesniegtos piedāvājumus konkrētai iegādei Excel formātā (ja iesniedz kopprojektu – viena iepirkuma procedūra visiem kopprojekta dalībniekiem), izņemot gadījumu, ja tiek iegādāta tehnika un iekārtas atbilstoši tehnikas un iekārtu katalogam;

157.7. par jaunas būvniecības, būves atjaunošanas un pārbūves projektiem atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei un būvju grupai papildus iesniedz būvniecības izmaksu tāmi, ja atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei būvvalde atbalsta pretendētā izsniegusi paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti vai Būvniecības informācijas sistēmā saskaņoto būvprojektu un būvatļauju ar būvvaldes atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi, ja iegādājas būvmateriālus (ja būvvalde atbilstoši plānotajai būvniecības iecerei nav izsniegusi paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti);

157.8. īstenojot projektu saistībā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu:

157.8.1. Valsts vides dienesta izdotus tehniskos noteikumus vai atzinumu par to, ka projektā paredzētajām darbībām nav nepieciešami tehniskie noteikumi;

157.8.2. Valsts vides dienesta lēmumu par to, ka projektā paredzētajām darbībām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums vai, ja projektam ir veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums, projektam nav ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*);

157.8.3. saskaņā ar Regulas 2021/2115 73. panta 1. punktu un atbilstoši KLP SP noteiktām - Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējumu vai ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējumu un paredzētās darbības akcepta lēmumu, ja projektam ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējums;

157.9. ja paredzēta būvniecība, papildus iesniedz šo noteikumu 157.8.1., 157.8.2. un 157.8.3. apakšpunktā minētos dokumentus – sešu mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai kopā ar tehnisko projektu;

157.10. kooperatīvās sabiedrības – informāciju par lauksaimniecības vai mežsaimniecības preču un pakalpojumu apgrozījumu starp sabiedrību un sabiedrības

biedriem par pēdējiem diviem noslēgtajiem gadiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par kooperatīvo sabiedrību atbilstību;

157.11. kooperatīvā sabiedrība, iesniedzot projektu šo noteikumu 1.1., 1.2., 1.4. vai 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē, papildus iesniedz lauksaimniecības pakalpojumu atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības biedra statusu apliecinājošu dokumentu, lai iegūtu šo noteikumu 1. un 10. pielikumā minētos projektu atlases attiecīgus kritēriju punktus;

157.12. izglītību apliecinājoša dokumenta kopiju vai izziņu no mācību iestādes par to, ka izglītojamais ir apguvis vai apgūst mācību priekšmetus vai kādu no mācību programmām atbilstoši Zemkopības ministrijas izstrādātām un publicētām Vadlīnijām lauksaimniecības izglītības atbilstības izvērtēšanai, – šo noteikumu 2.8. apakšpunktā minētie atbalsta pretendenti. Ja dokumentā nav norādīts stundu skaits vai mācību iestādē mācības ir pārtrauktas, pievieno izglītības iestādes izsniegtu dokumentu par apgūto mācību programmu vai priekšmetu stundu skaitu.

158. Saskaņā ar Regulas 2021/2115 79. pantu šo noteikumu 1., 2., 7., 8. un 10. pielikumā minētos projektu atlases kritēriju punktus piešķir, ja atbalsta pretendents projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī ir iekļauts kontroles institūcijas pārtikas kvalitātes shēmu reģistrā, bioloģiskās lauksaimniecības shēmas dalībnieku reģistrā vai iekļauts un atzīts lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasībām un kontroles kārtību. Šo noteikumu 4. un 11. pielikumā minēto papildu atbalsta intensitāti piemēro atbalsta pretendenta, kas projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī ir bioloģiskā lauku saimniecība.

159. Pretendējot uz finansējumu jaunai būvniecībai, atjaunošanai, pārbūvei, būvmateriālu iegādei vai stacionārajām iekārtām un to aprīkojumam, kas norādīts būvprojektā vai tehnoloģiskajā daļā, šo noteikumu 157.7. apakšpunktā minēto būvniecības dokumentu, kā arī iepirkuma dokumentus, kuri saistīti ar būvniecības izmaksām, iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās par projekta iesnieguma apstiprināšanu, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas.

160. Šo noteikumu 1.1. un 1.5. apakšpunktā minētajā intervencē atbalsta saņēmējs, sākot ar ceturto gadu pēc projekta īstenošanas, par pilno noslēgto gadu un turpmāk visā projekta uzraudzības periodā katru gadu mēneša laikā pēc gada pārskata iesniegšanas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā pārskatu par saimnieciskās darbības rādītājiem iepriekšējā kalendāra gadā, tajā ietverot informāciju par atbalsta saņēmēju, tostarp nodarbinātajiem, un sasniedzamo mērķu izpildes rādītājiem.

Ministru prezidents
Ministrs

(paraksts*)
(paraksts*)

V. Uzvārds
V. Uzvārds

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu